

ЖЕНЕ И ПЕНЗИЈЕ

Неки послови и 65 година – неспојиви

ПОВРАТАК РАСЕЉЕНИХ СА КОСОВА

Посете *иди – види* дају резултате

СТРАНА 6

МУКЕ КОРИСНИКА ГРАДСКОГ ПРЕВОЗА

Узалудно нервирање путника

СТРАНА 8

РАТНИ БРОД МИЛАНА ЧОКИЋА НА ПОКЛОН ГРАДУ

Бизмарк поново плови

СТРАНА 14

КЊИГА АРХИТЕКТЕ ВЕРОЉУБА ТРИФУНОВИЋА

Енциклопедија парканства, куме

СТРАНА 15

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.

SAMO 833 €/m² + PDV

GRATIS garancija mesno

SMALLVILLE
Kragujevac

Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО – СРЕБРО

ЗАНАТСКО ДВОРИШТЕ – ПЕШАЧКА ЗОНА – КРАГУЈЕВАЦ

AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIH SISTEMA

IMASAF

KeleceAuto

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž mir u kući

RefillM

Karadordeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

OLYMPIC TRAVEL

034/33 57 37
www.olympic.rs

SPECIJALNE PONUDE
JEDAN PLAĆA, DVOJE PUTUJU!!!

Где су млади Крагујевчани

Госпођа председниковица Драгица Николић прошле недеље је у две „туре“ правила пријем за најбоље ђаке из Србије. Тачније, то је радила фондација која носи њено име. Прво је угостила стотинак средњошколаца, а потом скоро исто толико ученика који су недавно завршили основну школу.

Занимљиво је, рецимо, да је дневни лист „Политика“ у оба случаја објавио по целу новинску страну са краћим текстовима, пригодним фотографијама и списковима тих супер ђака, уз навођење њихових школа и освојених награда које су их препоручиле за пријем у Палати „Србија“ - али под ознаком „огласи“. То значи да су ови текстови, односно новинске стране, били под третманом комерцијалних, што ће рећи - плаћени су! Вероватно из Фондације „Драгица Николић“.

Најбољи ученици добили су похвалнице и лаптопове, организовано им је туристичко разгледање Београда (већина њих је из унутрашњости), обраћали су им се председник Николић и министри просвете и омладине Срђан Вербић и Вања Удовичић. Било је честитања, сликања, осмехивања пред камерама.

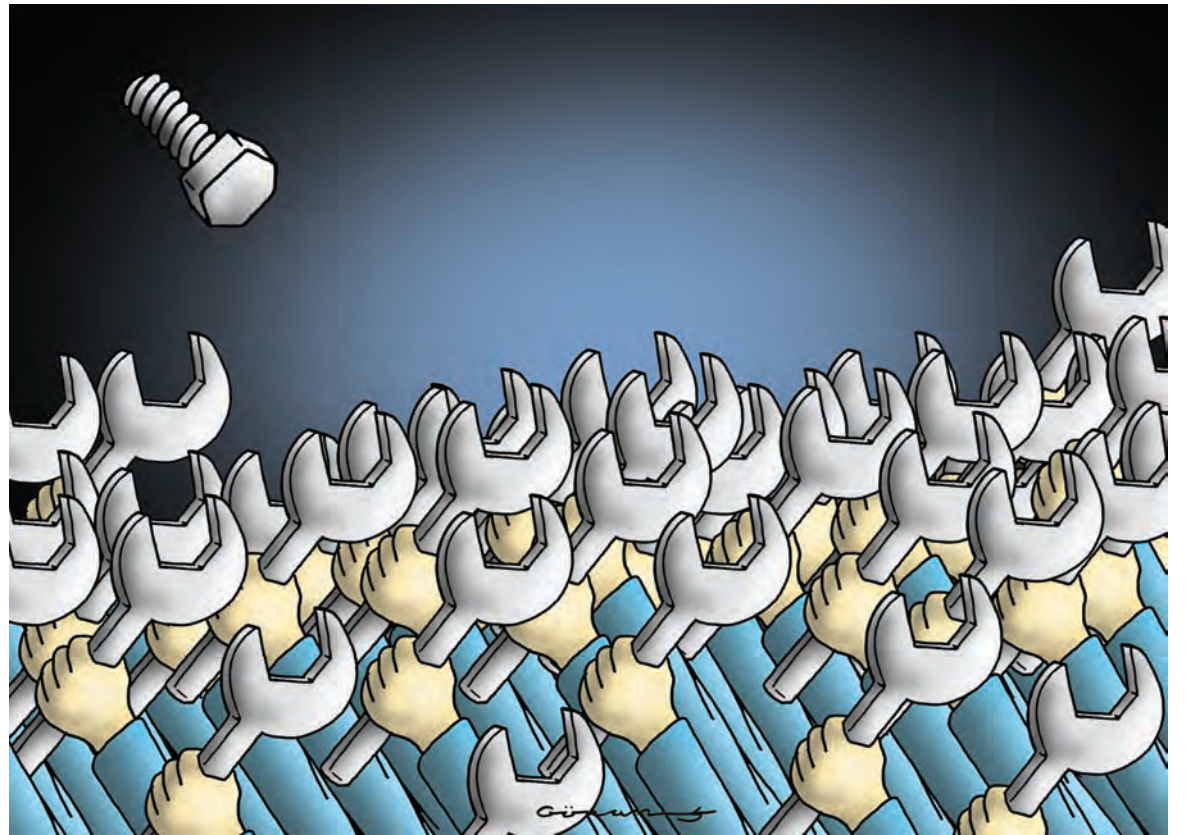
Из објављених података о најђацима види се да је основни критеријум за указивање ове почести

био рејтинг награда које су ученици добили на државним такмичењима из различитих области или на међународним смотрицама. Сасвим разумљиво, јер да су угошћени, на пример, сви „вуковци“, морала би да се закупи најмање београдска „Арена“, Али, то је већ друга тема.

Пада у очи да је међу скоро две стотине најбољих ђака који су примљени и награђени код госпође Драгице Николић био само један - Крагујевчанин. И то средњошколац. За то, наравно, није крива г-ђа Николић, јер није она вредновала њихов рад, али свакако је приметила да недостају њени млади суграђани, макар и бивши, пошто је брачни пар Николић већ годинама на београдској адреси.

Питање се, дакле, враћа у „базу“: зашто нема деце из Крагујевца међу најуспешнијим српским ђацима? Престижна признања и награде освајали су ђаци из разних паланки, вароши и градова, највише из Београда, мада ни они нису доминантни, али малих Шумадијанаца нема!

Да ли су то уочили просветни посленици из Крагујевца и да ли су се, можда, мало посрамили? Питање вероватно долази у невреме, јер увелико је велики летњи распуст, а кад дође септембар - биће и забрављено ко је почетком јула био на скупу најбољих.

Карикатура Горан Миленковић

Бразилска психотерапија

Баш је штета што је завршено светско првенство у фудбалу. Таман се народ мало опустио и растеретио гледајући телевизијске преносе лоптања у Бразилу, кад месец дана надигравања у „најважнијој споредној ствари на свету“ прође док си „рек'о пиксла“. Нема везе што Србија није учествовала, чак је и боље, да се не нервирамо, поред свих других секирација.

А било је супер. Срби који су водећа нација (бар у нечему) у зурењу у „ћораву кутију“, „упале“ ТВ, а оно на оба програма јавног сервиса - фудбал. Чак и у пола осам, кад ништа није могло да спречи емитовање другог Дневника. И тако, увече утакмице, а сутрадан дискусија о њима: на радним местима, на пијаци, улици, у кафанама. Додуше, више су били окупирани мушкарци, али „примио“ се и добар број жена и њихове фудбалске расправе више су вукле на теме „који играч је бољи фрајер“. Свеједно, и то је лепа разбирга у нашој суморној стварности.

Психотерапеути својим пацијентима (а реално у Србији међу њих би могло да се уврсти пола нације) често предлажу промену средине или амбијента у коме живе. С фудбалом су имали баш то. Нису мењали место живљења, али доминантне информације које су примали нису била „бомбардовања“ вестима о платама,

пензијама, реформама, поскупљењима, штрајковима, криминалу, политичким аферама итд (даље допишите сами), већ их је смиривала игра. Хлеб онда може и да изгуби приоритет, бар привремено.

А укључите сад телевизор. Осим што су сви програми у летњим шемама, политика и политичари (уз све што иде уз њих) нису на одморима. На једном каналу РТС-а преноси заседања Скупштине, на другом резимеа, анализе, полемике, свађе... Враћање у суров, реални живот. Зато је „бежање од стварности“, макар кроз месец дана уживања у фудбалу, било баш делотворно.

Пензионери чекају вести

Зашто кад су исплате пензија многи уживаоци ове припадности стану у ред пред банкама и поштама и два сата пре него што шалтери почну да раде? Заједљиви пролазници обично коментаришу: поранили, к'о да ће неко да им узме паре! Други то објашњавају њиховим раноранилаштвом, трећи кажу - докони су.

Међутим, за добар број њих стајање у реду је и једна врста ритуала и зато им не пада тешко. Напротив! Буде им то (не)заказано виђење, прилика да се испричају, поделе са осталима и своје добро и лоше, а „под обавезно“ продискутује се и о политици. Увек је, наравно, тема и шта ће бити са њиховим пензијама.

Последња исплата била је прошлог четвртка, али тада још нису знали шта им је „кувао“ млади министар Лазар Крстић, који ће у пензију за једно четрдесет година, јер до сада има годину стажа - у Влади Србије. Његова намера да удари рез по пензијама од двадесет посто није прошла, испречио се премијер лично, али је само два дана касније, Душан Вујовић, који је преузео ресор финансија, обзнао да ће од јесени бити и кресања пензија, само у преполовљеном

проценту у односу на Крстићев рачун - десет посто.

Добро је што је проценат на округлој десетици, па сваки пензионер одмах може да израчуна колико ће му бити олакшана потражљачка корпа. Већ је то довољан разлог да се моле за душу и пале свеће покојном Крцобабићу, јер тек сада виде да су их ови млађи из Владе изневерили. Изгледа да ће то морати да учини и њихова „икона“ А. Вучић, јер државни „прорачун“ не може да се спаси од банкрота ако се и социјални положај најстарије популације још мало не спусти.

У опозиционим политичким круговима одмах је прокоментарисано да је Крстићева оставка договорени маневар. Овај што га наслеђује педесет посто је „мекша срца“, па ако је државни налог - одрицање, боље је да се пензије скрешу за десет него за двадесет процената. Између два зла једно је мање.

Следеће пензионерско окупљање пред благајнама је 25. јула, оног тамо петка. Дотле ће се можда још нешто знати о будућој судбини мировина. У сваком случају, стајемо у ред са њима, да чујемо кога ће да грде. Ништа необично неће бити ако почну и Слобу да „дижу из гроба“.

energetski efikasna
stolarija

 SUNCE

АКЦИЈА!
PVC prozori u
dekorima drveta
po sniženim cenama

апликација за обрачун
уштеде енергије и новца

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ЖИТОПРОДУКТ
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене,
гарантовани квалитет
белог, лиснатог,
печеног, замрзнутог
пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пијаца,
код улаза у Житопродукт,
у кругу Заставе,
у Улици Драгослава Срејовића 5

НЕСТАШИЦА НАЈЈЕФТИНИЈЕГ ОГРЕВА

Ни угља, ни вести када ће га бити

СТОВАРИШТА БЕЗ УГЉА

На градским стовариштима нема ни грумена угља из Ковина и Колубаре, а још увек нема ни вести када ће и да ли ће уопште стићи. Продавци огрева ипак су се добро припремили за несташицу, па се Крагујевчанима нуди сијасет других врста и то на почек

Пише Марија Обреновић

Деманти директора „Колубаре“, на вест да ће угљом од јесени бити скуплији за трешину пошто га нема довољно, слаба је утеха за домаћине навикле да огрев припреме на време. Чак и што је Милорад Грчић, гостујући недавно у јутарњем програму РТС-а, устврдио да ће угља бити како за велике потрошаче, тако и за домаћинства као и да неће поскупети, када власници стоваришта на питање када ће стићи колубара слежу раменима.

У прилог Грчићевим тврдњама не иде ни то што је само неколико дана након његовог гостовања на државној телевизији у новинама о сванула изјава директора Термоелектране „Никола Тесла“ који је навео како ће због последица поплава и мање испоруке угља из „Колубаре“ производња струје бити 30 одсто мања него што је планирано.

ТЕНТ је спреман за зиму, али ће угља недостајати, био је категоричан директор Чедомир Поноћко.

Они који ових дана већ размишљају шта ће и како ће када „загудити“ треба да одлуче коме ће да верују – Грчићу, да ће домаћег угља бити, или Поноћку да неће. У овом моменту извесно је само то да најјештинјих и уједно најпродаванијих врста колубаре и костолца, чија се цена лане кретала око 7.000 динара, на стовариштима нема.

■ Ковин најјефтинији

Истина, овдшњи продавци надају се да ће им у септембру бити испоручена барем нека мања количина. Међутим, искусни „ложачи“ знају и то да ће мало вајде имати ако на јесен чврсто гориво из Колубаре и Костолца и стигне на

продајна места, а исто потврђује и Драгица Костић, са стоваришта „Слава Транс“.

У питању је сирови угљом који нема велику калоријску вредност, али се највише купују због чињенице да су најјефтинији. Ко ложи зна да је за овај угљом много боље да „одлежи“ преко лета на сунцу и мало се просуши. На жалост, још увек немамо никакве информације да ли ће и када стићи угљом из Колубаре и Костолца, осим оних које се могу чути у медијима, каже наша

маћи угљом Ресавица. „Најјачу“ цену ипак има висококалорични руски камени угљом – 21.000 динара за тону.

Ко жели да обезбеди огрев на време, а да нема веће издатке него претходних година, ових дана ће свакоко куповати „ковин“ који је тренутно најјефтинији. Међутим, нашим купцима, на основу личног искуства, препоручујемо да узму крепољин. Цена му је 14.000 динара, али у питању је мрки угљом чија је једна тона може да замени две тоне јефтиног лигнита, тако да се практично могу грејати за исте паре, чак ће и уштедети који динар јер две тоне угља из Ковина стају 800 динара више. Поред тога имаће мање муке око чишћења пепела јер овај угљом га нема толико колико сирови, јефтини угљом, каже Драгица Костић.

Слична ситуација је и код колега на стоваришту ТП

„Аца“. У овом моменту и они се само надају да ће испорука угља из Колубаре и Костолца до јесени стићи, јер је и код њих потражња за ове две врсте највећа. По речима Игора Белића, запосленог на овом продајном месту, Крагујевчани су протеклих недеља долазили распитујући се има ли барем мањих количина преосталих од прошле године.

Ситуација је таква да је и оно мало прошлогодњих залиха распродато почетком пролећа. Сада нам само остаје да верујемо како ће угљом из Колубаре и Костолца стићи до јесени. Ако цене буду остале исте колубара ће се продавати за 7.000 динара, а „костолоц“ за 500 динара више. У овом моменту купцима можемо да понудимо угљеник који кошта 12.000 динара и сушени вреоци за 13.000 динара, објашњава Белић, напомињући да су цене исте као и лане, а да се роба може пазарити на седам-осам рата.

■ Нема ни за пензионере

Из Колубаре најављују да ће у првој половини августа овај рударски басен произвести 65.000 тона угља на дан. То је за 30 одсто мање од уобичајених количина. По речима Милорада Грчића Колубара и у овом моменту „производи више угља него што се ико надао имајући у виду штету коју је претрпела у поплавама“.

СКУПЉЕ ГРЕЈАЊЕ

Зебња од зиме

Како год се грејали Крагујевчани наредну зиму очекују са стрепњом. Домаћинства чије радијаторе загрева гас већ наредног месеца мораће да прогутају кнедлу јер је Агенција за енергетику одобрила поскупљење овог енергента. Гас за станове и куће биће скуплији од 1,1 до 1,3 одсто, па ће нова просечна цена бити 45,4 динара и примењиваће се већ од 1. августа.

У овом момету „увијене у обланде“ стижу и најаве да ће и струја поскупети. Најпре се, наиме, у новинама појавила вест да ће прво поскупљење бити 30, следиће га увећање за 20 одсто, али је Електропривреда Србије такве наплате демантовала. Међутим, врло се лако може десити да до корекције цене навише на послетку ипак дође.

Безбрижни нису ни Крагујевчани које греје овдашња „Енергетика“. Додуше, ово предузеће још увек није истакло уобичајен јесењи захтев за поскупљење, али закон каже да се од 1. јануара 2015. мора прећи на нов начин наплате по утрошку. Како та наплата по утрошку изгледа становници града на Лепеници одлично памте, јер тешко да су заборавили вишеструко увећане рачуне који су им зимус, када је покушано увођење овог система, месец – два стизали.

ПРЕПОРУЧУЈЕ СКУПЉИ УГЉОМ ДРАГИЦА КОСТИЋ

Ради се све да се до зиме, колико је год могуће више, повећа производња угља, али ће неки проценат од планираних количина угља ипак недостајати, рекао је пре неколико дана Грчић агенцији „Тањуг“.

Без обзира на његове најаве да ће прве испоруке стићи на јесен овдашње Удружење пензионера одустало је од набавке угља за своје чланове.

Годинама уназад наши чланови имали су могућност да набаве огрев преко удружења, по нижој цени и на рате. До последњег момента смо чекали да видимо како ће се ситуација развијати, али смо на послетку добили информацију да стовариште неће моћи да нам испоручи угљом. Зато ове године пензионери могу преко удружења да набаве искључиво дрва, и то по цени „Србијашума“, односно за

4.300 динара, сазнајемо у секретаријату Градског удружења пензионера.

Да ће угља из Костолца и Колубаре у септембру бити на продајним местима, ни поједини Крагујевчани нису баш уверени.

Мислим да од та посла нема ништа. Обилазила сам ових дана стоваришта да видим јесу ли преостале неке залихе од прошле године, али „мрка капа“. Имам кућу од 150 квадрата коју грејем котлом на чврсто гориво. До сада сам, када зима није много јака, трошила пет тона колубаре и десетак метара дрва. Сада сам одлучила да следеће недеље купим две тоне неког скупљег, калоричнијег угља и који метар дрва више. Мислим да ће то бити довољно. Нисам у ситуацији да чекам јер се бојим да ће угљом на јесен поскупети, а и лакше ми је да купим на више рата пошто сви дају почек до краја године. Искрено, прибојавам се да тај угљом из Колубаре, ако на јесен и стигне, неће бити бог зна каквог квалитета, каже суграђанка Нада.

Ако је судити по причама запослених на овдашњим стовариштима већина Крагујевчана ипак чека јесен. Због ситуације у домаћим угљенокопима морали су да откажу аранжмане са синдикатима који су углавном наручивали угљом из Колубаре. Нови проблем који се у међувремену појавио је кашњење зарада запослених чији је послодавац локална самоуправа. Наиме, у појединим јавним предузећима и установама запосленима, који су желели да огрев набаве ових дана, одбили су да овере административне забране уз образложење да нико не зна каква ће бити динамика исплата плата.

КУПЦИ СЕ РАСПИТУЈУ: ИГОР БЕЛИЋ

Езону синдикалних логоровања у Србији отворио је још пре недељу дана Самостални синдикат Фабрике „Застава камиони“ тражећи од Владе Србије одговор зашто држава ништа не предузима да се потпише уговор о сарадњи са компанијом ЈАК из Кине, која је још раније договорена. На слободној површини код Крста они су данима протествовали поред једног шатора постављеног на трви, а Зоран Вујовић, председник Синдиката металаца Србије, рекао је да тај шатор не треба схватити као жељу синдикала да „праве циркус“ по Крагујевцу и Србији, већ да хоће разговор са министром привреде Душаном Вујовићем како би решили нагомилане проблеме.

■ Минималци до приватизације

У уторак, 15. јула, када овај текст улази у штампу, чланови Самосталног синдиката Фабрике камиона упутили су се у Београд, не да би логорovali са другим колегама као знак протеста против новог Закона о раду, него својим послом. Они су тог дана у Дому синдиката организовали трибину о проблемима металских предузећа у реструктурирању из целе Србије.

На скупу у Крагујевцу прошле недеље њима су се придружили синдикалци Фабрике каблова из Јагодине, „14. октобра“ из Крушевца, „Прве петолетке“ из Трстеника и других фирми и све оне деле исте муке. Тада је и састављена листа од шест захтева које су упутили министру привреде Душану Вујовићу.

Први захтев са којим ће синдикалци металских фирми у реструктурирању изаћи пред министра

„Горан Милетић: Ми тражимо да се јасно каже да ли је из Европе стављена нека забрана да кинеска фабрика дође у Крагујевац. Ако јесте, захтевамо од Владе да пронађе другог партнера из неке европске земље

СИНДИКАТ „ЗАСТАВА КАМИОНА“ И ДАЉЕ ТРАЖИ РЕШЕЊЕ

Чекајући министра

Поред уговора са кинеским партнером, од Владе траже и исплату минималаца и оверу књижица до коначне приватизације, али одговора нема јер се још нису састали са министром привреде, који је у међувремену преузео и финансије

привреде јесте да се запосленима у овим предузећима до приватизације исплаћују минималне зараде и да им се овере здравствене књижице.

Да су ове фирме у тешкој кризи и да не могу да зараде ни за тај минималац потврђује Горан Милетић, председник Самосталног синдиката Фабрике камиона „Застава“.

Он каже да његова фирма са неколико десетина произведених камиона годишње не може да заради за плате око 400 запослених и да сада покушавају да додатно зараде продајом секундарних сировина или услуга за трећа лица. Због смањеног прихода запосленима се дугују четири зараде. Они месечно примају исплате од по две три хиљаде динара, али заос-

ПОСЛЕ ПРОТЕСТА У КРАГУЈЕВЦУ СИНДИКАЛЦИ СЕ ПРЕСЕЛИЛИ У БЕОГРАД

татак је догурао до четири месеца кашњења.

У Влади је још 2008. године потписан протокол који предвиђа да ће држава давати субвенције како би се у предузећима у реструктурирању исплаћивало минималац до приватизације. Тај протокол је потврђен још два пута закључцима Владе, али од половине прошле године наша фабрика није добила ни динар субвенција и ми сада тражимо да Влада поштује оно што је потписано. Поред тога, немамо ни оверене здравствене књижице, иако стално стижу обећања да ће се то решити, каже Милетић.

■ Шта је са Кинезима?

Захтева се и да се металским фабрикама обезбеде обртно средства из Фонда за развој и то са каматама до пет посто, како би поједина од њих, као што су Фабрика каблова

или „Прва петолетка“, могле да раде. На листи захтева је и да сва домаћа јавна предузећа купују за своје потребе производе од српских фирми, а не да уместо „Икарбусових“ купују аутобусе из Пољске, или да ЕПС купује каблове од других, уместо од јагодинске Фабрике каблова.

Ово је, заправо, проблем који је последњих година десетковао производњу у „Застава камионима“ јер домаћа јавна предузећа за

КО СЕ ПИТА

Све у рукама Агенције

Много је питања и захтева стављено пред Владу, а синдикалци кажу и оправдано. Наиме, упоредо са потписивањем уговора између државе и „Фијата“ о обнављању сарадње потписан је и уговор о обнављању преговора и пословне сарадње између „Застава камиона“ и старог партнера „Ивека“. Целу причу је водила Агенција за приватизацију и пословодство је било наређено да прекине разговоре са другим потенцијалним партнерима.

Преговори са „Ивеком“ су стопирани, али Агенција и даље води главну реч и без њеног одобрења ова фирма ни са ким не може да преговара. Ако је тако, кажу у овој фабрици, онда нека нам пронађе партнера који неће бити споран, јер је то њихов посао.

своје потребе купују масовно лаке камионе од страних произвођача. Ђорђе Несторовић, директор фабрике, више пута је опомињао и подсећао да фирма не тражи такав вид заштите којим би се укинули принципи тржишта и конкуренције, али да држава, као што то раде и много веће и развијеније земље, у време економске кризе на неки начин треба да фаворизује домаћу индустрију.

То би значило да се на тендерима за јавне набавке, који су обавезни по закону, поставе услови које може да испуни и домаћа фирма, а не да се задају захтеви за које се унапред зна да домаћи не могу да их испуне. Ти апели нису дали веће резултате, па се само с времена на време по неко домаће јавно предузеће из Београда или Војводине одлучи да купи крагујевачке камионе.

ЗАШТО ДРЖАВНЕ ФИРМЕ ИЗБЕГАВАЈУ ДА КУПУЈУ КАМИОНЕ ИЗ КРАГУЈЕВЦА

РЕШАВАЊЕ СУДБИНЕ ПРЕОСТАЛИХ РАДНИКА „НИСКОГРАДЊЕ“

Понуђени им послови, али они ј

Иако је 15 нераспоредених радника „Нискоградње“ првог радног дана ове седмице одлучило да уместо да беспослени седе у управној згради на Малој ваги, у седам ујутру дођу испред Скупштине града, готово да се није десило ништа ново. Преосталим радницима који су започели протест, као и њиховим колегама пре годину или две, понуђен је прелазак у друга градска предузећа. Бар када је о „Нискоградњи“ реч, то је стара прича.

Ипак, план да „заборављени“ радници на скупштинском травњаку разапну шатор није остварен, открива Бојан Недељковић, председник овог омаленог синдиката, јер је градоначелник Верољуб Стевановић затражио да му се доставе комплетни подаци о запосленима, о радном стажу, стручној спреми и које су послове обављали у „Нискоградњи“. Уз разуман захтев да је потребан рок до уторка ујутру, како би уследио одговор.

Тражили смо да се реши статус преосталих радника, нас који нисмо упућени код другог послодавца, али и неисплаћене зараде још из 2012. године. Конкретно, мени се дугује 17 плата, појединим колегама 13 зарада, нису нам уплаћени доприноси за пензијско и здравствено осигурање. Градоначелник Стевановић се, могу тако рећи, оглушио о наше захтеве. Тражили

Градоначелник је за петнаесторо још нераспоредених предложио запослења у друга градска комунална предузећа, међутим њима се та места или не „свиђају“ или стрепе да ће бити кратког века

смо исплату заосталих нето зарада, понудио је једну плату, мада, како се могло закључити из разговора, и то је неизвесно, објашњава Недељковић.

Он каже да је потом понуђено да по два или три радника „Нискоградње“ прихвате ангажовање до годину дана код другог послодавца,

у „Паркинг сервису“, „Зеленулу“, „Чистоћи“, „Водоводу“ и Стамбеном предузећу.

На страну што има деградације, завршио сам вишу школу, радио као комерцијалиста у „Нискоградњи“, а понуђено ми је да пређем у „Паркинг сервис“ као радник сектора хоризонталне са-

НЕРАСПОРЕЂЕНИ ИЗ „НИСКОГРАДЊЕ“ У ПОНЕДЕЉАК СУ ИЗАШЛИ ПРЕД СКУПШТИНУ ГРАДА

U skladu sa Zaključkom Osnovnog suda u Kragujevcu br. I 2545/13 od 08.07.2014. godine, Eurobank a.d Beograd, Vuka Karadžića 10

INFORMIŠE JAVNOST O PRODAJI NEPOKRETNOSTI U SUDSKOM POSTUPKU

Zgrada za sport i fizičku kulturu-hala, broj zgrade 1, broj etaža Pr1, površine 456,30 m2, sagradjena na kat.parc.br.10828, ulica Lepenički bulevar, upisana u LN br.20289 KO Kragujevac 4.

Drugo javno nadmetanje zakazano je za 30.07.2014. god. sa početkom u 12,00h u zgradi Komande Korpusa u Kragujevcu, ulica Kneza Mihaila br. 2, sudnica br. 19.

Procenjena tržišna vrednost ove nepokretnosti iznosi 54.849.599,48 dinara, a na drugom javnom nadmetanju, početna prodajna cena iznosi 30% od utvrđene tržišne vrednosti, što predstavlja iznos od 16.454.879,84 dinara.

Zainteresovani kupci su dužni da 5 dana pre početka usmenog javnog nadmetanja, pred sudom polože 10% od procenjene tržišne vrednosti predmetne nekretnina na račun sudskog depozita br. 840-275802-35 sa pozivom na broj predmeta I 2545/13.

Zainteresovana lica se za sve dodatne informacije mogu javiti predstavniku poverioca, ERB Property Services doo, na telefone +381 11 206-5894, +381 64 8853-972, ili na e-mail adresu: milena.beslac@erbpropertyservices.rs

Када се испоручи пет таквих возила то постане вест за новине, као што је било пре десетак дана.

Синдикати металског комплекса траже и да се што пре усвоји нови Закон о приватизацији, али са примедбама које ће изнети Самостални синдикат. Синдикат фабрике камиона, пак, захтева и да држава испоштује Меморандум који је потписала са репрезентативним синдикатима Групе „Застава возила“ који предвиђа субвенције фирма из те групе до приватизације, при чему се мисли на доплате за производњу, а не за плате.

Захтева је много, али се чини да је за крагујевачку фабрику камиона један од животне важности. Још док се недавно расправљало поводом рока за окончање реструктурирања, које је прво било предвиђено за половину ове године, а потом је продужено до краја октобра, прогнозе стручњака слагале су се у једном. Од 153 српске фирме у реструктурирању са око 50.000 запослених шансу за опстанак имају оне које имају производњу и купце и које могу да нађу стратешког партнера.

Пошто ово прво нема у довољној мери, за „Застава камионе“ појавило се светло на крају тунела на Далеком истоку. Са највећом кинеском компанијом за производњу теретних возила ЈАК, која је у државном власништву, потписан је почетком маја меморандум о разумевању, који предвиђа развијање пословне сарадње. Та сарадња у почетку је требало да се одвија кроз монтажу кинеских камиона у Крагујевцу, а потом да пређе и у стратешко партнерство.

Међутим, иако је потписнике меморандума, међу којима је био и високи представник фабрике ЈАК, у Београду примио председник Томислав Николић лично, у Влади је поводом наставка преговора наступило затишје. Синдикат фабрике тражи да се Влада изјасни да ли и даље стоји иза сарадње са Кинезима или постоји нека препрека.

Ми тражимо да се јасно каже да ли је стављена из Европе нека забрана да кинеска фабрика дође у Крагујевац и, ако јесте, захтевамо од Владе да онда пронађе другог партнера из неке европске земље, закључује Горан Милетић.

Милош ПАНТИЋ

ош меркају

обраћајне сигнализације, објашњава Недељковић.

– Нико од нас још није одлучио хоће ли прихватити понуду. У овој групи од 15 људи имамо и самохране мајке. Месецима нису примиле плату у „Нискоградњи“, питају ме како да прихвате ангажовање у „Зелену“ где плате такође касне – три месеца. Скоро свуда је тако, осим у „Водоводу“. Постоји још један проблем, приликом првих тешкоћа у пословању, ми смо први на листи које ће отпустити, то је опробани рецепт са радницима „Нискоградње“. Шта да ми одговорим, пита се Недељковић.

Иначе, од децембра 2012. године до данас у „Чистоћи“ је ангажовано 119 радника „Нискоградње“, у „Паркинг сервису“ 27, у Стамбеном предузећу 25, у „Водоводу“ петоро, „Зелену“ четворо, на „Градским гробницама“ и у „Градским тржницама“ по троје, у Градској агенцији за саобраћај и Скупштини града двоје, у Спортском центру „Младост“ један. Право на пензију остварило је шесторо људи, а 21 запослени је уз проглашење технолошког вишка остварио право да уз законску отпремнину прекине радни однос.

Ако се понуђено прихвати у „Нискоградњи“ ће остати један запослени – недавно изабрани директор Дејан Ђелић.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

ПРОТЕСТ НА СТЕПЕНИШТУ ГРАДСКЕ УПРАВЕ

Тражио плату, добио суспензију

Дугују нам доста и у петак смо штрајковали у „Чистоћи“ двадесетак колега и ја. У ствари, тражили смо плате. Суспендовали су нас, за сада, и сви смо добили упозорења пред отказ, прича Сава Недељковић који се одважио да сам, у препознатљивом радном оделу овог предузећа и са транспарентом у рукама на коме све пише у знак протеста седне на степениште Скупштине града.

– Нисам хтео да потпишем решење о суспензији и дошао сам сам на улаз у градску управу, нека народ види шта се дешава. Седам година радим у „Чистоћи“, запослен сам на неодређено, и одједном када се пита за плату – претња отказом. Кажу, штрајковали смо баз најаве и сагласности синдиката који, треба да се зна, као и да не постоји у „Чистоћи“.

Од 1. јуна уведен је минималац од 21.000 динара, без тоглог obroка и превоза, али ни то нам не исплаћују. Пре тога плата ми је била око 34.000 динара. Супруга није запослена, ја не примам плату, а имамо четворо малолетне деце... Послали смо их у тазбину, бар да их прехране, не крије Сава своју породичну драму, најављујући да је одлучан за радикалан корак – глађу.

Група радника „Чистоће“ је, како потврђује директор предузећа

Питао сам за плату и суспендован сам, јер кажу да сам протествовао баз најаве штрајка и сагласности синдиката који, треба да се зна, као и да не постоји. Од 1. јуна уведен је минималац у „Чистоћи“, али ни то нам не исплаћују, каже Сава Недељковић

Дејан Раонић, суспендована и против њих је покренут дисциплински поступак јер су без законске најаве штрајка покушали да спрече редовно одвијање комуналне делатности – одвоза отпада. Према Раонићевим речима, недавно је у „Чистоћи“ кроз преговоре између

послодавца и синдиката окончан регуларни штрајк запослених, а истовремено, због значаја делатности за град, све време је поштован прописани минимум процеса рада.

– Прошлог петка група радника је блокирала капију, а међу њи-

ма је био и Недељковић. Хтели су да спрече излазак камиона на улице. Реч је о нерегуларној акцији, бахатом покушају обуставе рада запослених, који је у складу са законом морао бити санкционисан. Такво понашање не може да се толерише. Десет радника је суспендовано на седам дана. Неки су били бахатији, а неколицина је убрзо одустала од блокаде. У сваком случају покренут је дисциплински поступак и сви су добили упозорења пред отказ уговора о раду, потврђује Раонић.

Иначе, директор Раонић признаје да су плате у заостатку и да се запосленима дугује једна и по зарада, а прошлог петка, када је било проблема на капији „Чистоће“, крајем радног дана исплаћен је део зараде за мај.

– Минималац још није стигао на ред, исплатили смо део за мај, а минимална зарада је на снази од јуна. Иначе, и та плата износи око 30.000 динара, са топлим оброком и трошковима превоза. Познато је да је целокупна комунална привреда у проблему, изостаје прилив средстава, па самим тим касне и плате, али ни у једном предузећу се не може дозволити самовоља запослених, категоричан је директор Раонић.

А. Ј.

НОВИНАРСКИ ПЛАГИЈАТ

Како сам постала стручњак за гејове

Пише (али стварно): **Гордана Јоцић**, одговорни уредник Радија Златоусти

КАДА сам пре неке вечери досаду прекраћивала решавањем теста „Њуз нета“ који се зове „Сазнајте да ли је ваш докторат плагијат“, нисам ни слутила да моје плагијаторско „ја“ управо тог тренутка нема мира и пише текст о педерима у Социјалистичкој партији који ће дан касније под мојим именом и презименом (тачније са потписом Г. Јоцић) бити објављен на интернет сајту „Глас Шумадије“. То је портал који сам себе рекламира као „агрегатор свих релевантних вести са подручја Шумадије.“

Срећом, интернет је чудо, и врло брзо су почеле да ми стижу инсајдерске дојаве да уздам своје „друго ја“, док ме не поткаче ови са „Пешчаника“, или неко други – мотком или кривичном пријавом. Изненађење које ми је приредило моје плагијаторско „ја“ постало је још веће када сам сазнала да оно без имало срама и контроле, не само те вечери, већ пуних пет месеци пише текстове политичко-сатиричног карактера у којем очепљује актере крагујевачког јавног и политичког живота, не штедећи ни власт ни опозицију, што онако ђутуре, што именом и презименом.

Шалу на страну, ево и мене у сред једног плагијаторског, овог пута новинарско плагијаторског скандала захваљујући уредницима и ауторима поменутог сајта који од марта ове године анонимно пишу текстове и потписују као ауторе текстова, поред мене, и директорку Радио-телевизије Крагујевац Јованку Маровић.

Какав је то портал „Глас Шумадије“, чији је, ко стоји иза њега?

У рубрици „О нама“ на поменутом порталу стоји (тачније стајало је, док га нису обрисали, али о томе ћемо касније) да је „Глас Шумадије“ – „интернет телевизија намењена информисању првенствено становништва Шумадије, али и свих осталих грађана Србије – агрегатор свих релевантних вести са подручја Шумадије и најбоље место где се могу наћи све вести из Шумадије“. Шта више, каже се и да је то „портал на којем се могу пратити вести свих медија са територије Шумадије.“

Оснивач, промотер и правни заступник „Глас Шумадије“ је Удружење онлајн новинара Србије, које је регистровао Крагујевчанин Дејан Андрић, сада главни и одговорни уредник још једног онлајн медија: „Зеленог радија Србије“. На сајту поменутог Удружења може се наћи и да је ово удружење члан Европског

новинарског центра и, што је посебно занимљиво, да се залаже „за унапређивање професионалних и етичких стандарда“, те професионално извештавање, уз поштовање етичког кодекса новинарства!

Кратак преглед текстова, углавном оних у којима се Г. Јоцић појављује као потписник, указује, међутим, да о поштовању професионалних и етичких стандарда нема ни речи. Пре свега овде и није реч о озбиљном информативном сајту, већ о некаквој пародији новинарства, сличној оној коју са много успеха спроводи сајт „Њуз нет“. Али за разлику од „Њуз нета“, који јасно идентификује своје информације као „вести у огледалу“ и не крије да је „сатирични блог“ у којем јавне личности и инситуције бивају изложене подсмеху у служби скретања пажње на неку појаву у друштву, „Глас Шумадије“ ни на један видљив начин не пише да се поиграва истином и да краде чак и имена (па и професионални ауторитет) потписника текстова.

Портал „Глас Шумадије“ ни на један видљив начин не упозорава да се поиграва истином и да краде чак и имена (па и професионални ауторитет) потписника текстова

Другим речима, постоји низ професионалних и етичких стандарда које су прекршили оснивачи овог сајта, прави аутори текстова и њихови заступници. Они не само да су обманули јавност писањем увредљивих информација, које погрешно представљају као сатиру, и необавештавањем читалаца да је реч о карикатурном информисању, него су обманули јавност и наводећи у импресуму имена новинара који нису ни знали за постојање сајта, а потом потписујући те исте новинаре испод текстова који садрже неистините, непроверљиве и увредљиве тврдње.

ПРЕМА Закону о јавном информисању, „аутор информације одговара за штету насталу објављивањем неистините, непотпуне или друге информације чије је објављивање недопуштено, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом,“ а по праву солидарне одговорности за исто то могу одговорати и главни и одговорни уредник, као и оснивач. Казна за овај прекршај иде и до десет милиона динара. По члану 99. новчаном

казном од 30.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај правно лице које као аутора информације означаје лице које није њен аутор. Ширење неистина на интернету такође је подложно санкцијама, у шта смо се уверили у данима ванредног стања због поплава, када су били привођени људи који су преносили дезинформације на друштвеним мрежама.

Најжалосније последице оваквих новинарских плагијата су дискредитовање самог онлајн, односно информатичког новинарства, које последњих година са правом преузима барјак медијског информисања и исто тако развија све већу слободу изражавања. Са друге стране, овакви плагијати дискредитишу и хумор и сатиру у новинарству који имају своју дугу и запажену историју у Србији. Да подсетимо, само у Крагујевцу је постојало неколико сатиричних листова, од „Заврзламе“ коју је уређивао Љубиша Манојловић, потоњи оснивач „Светлости“ и каснији новинар „Јежа“, до „Смрклости“, коју је уређивао и осмишљавао Мирослав Милетић, иначе аутор данашњег сатиричног радијског серијала „Из главе“.

И за крај да кажем да сам била у прилици да разговарам са млађим колегом Дејаном Андрићем и да је одмах после тога овај веб сајт уклоњен са интернета. У разговору се могло чути да „Глас Шумадије“ представља портал на којем се „играју деца“ новинарства, која су потом, „онако дечије наивно“, покушала да слажу да нису потписала туђим именима своје текстове, о чему, међутим, постоје материјални докази. Ово „играње деце“ новинарства данас је посебан проблем медија који је довео до тога да у ово наше време „слободу говора гуши слобода лајања“ (афоризам Вишње Косовић).

ПОВРАТАК РАСЕЉЕНИХ СА КОСОВА

Посете иди – види дају резултате

Од укупно 200.000 расељених лица са Косова и Метохије њих, 12.406 своје уточиште пронашло је у Крагујевцу. Од времена када су се доселили много тога се променило, како у Покрајини, тако и у целој држави, а временом створили су се услови и за њихов повратак на породично огњиште. Међутим, повратнички процес и даље је оптерећен политичким,

У организовање повратка Срба на Косово укључиле су се и међународне институције различитим видовима својих помоћи, али пошто је реч о дугим и компликованим процедурама, и методе су посебне. Једно од њих („иди - види“) подразумева претходни одлазак „на терен“, сусрете са бившим комшијама Албанцима, успостављање дијалога - ако је и где могуће

верским и личним проблемима и може трајати и по неколико година, али заинтересованих има. Са друге стране, има и оних који би радије остали у средини у којој су се скућили, али најважније је, истичу у свим организацијама које се баве овим питањем, да се расељени одлуче за једну од две могућности и тако спрече дуплирање помоћи.

Тренутно се у Србији спроводе два координисана пројекта која би требало да омогуће одрживи повратак интерно расељених лица која желе да се врате на Косово и обезбеде њихову социо-економску стабилност. Финансира их Европска унија, а спроводе немачка организација АСБ са удружењем грађана „Свети Никола“ и Дански савет за избеглице са НВО „Свети спас“ и „Божур“. Пројекти, који трају од јануара 2014. године обухватају популацију интерно расељених лица у колективним центрима и приватном смештају широм Србије, у циљу њихове ин-

МОГУЋИ ПОВРАТНИЦИ У СВОЈЕ ДОМОВЕ

формисаности о условима и могућностима за повратак.

■ Прво решити стамбено питање

- АСБ и Дански савет поделиће 220 „повратничких пакета“, који подразумевају транспорт људи, покућства и намештаја на локације на Косову. Нисмо у могућности да се бавимо градњом, па сви који желе да се врате морају да имају решено стамбено питање или су у процесу решавања. Поред овога, биће подељена и 23 гранта у износу до 20.000 евра за повратничке

заједнице које имају неку пословну идеју, како би им омогућили економску одрживост, коментарише Мауро Машоу, координатор АСБ-овог пројекта.

Важно је нагласити да ће за помоћ моћи да конкуришу само

КОСОВСКА ИМОВИНСКА АГЕНЦИЈА РАДИ СВОЈ ПОСАО

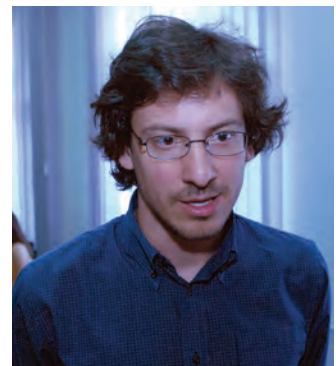
Најупорнији поврате домове

Иако је у јавности створена слика да оно што је остало иза расељених лица на Косову никада неће бити повраћено, Ивана Тодоровић из Данског савета објашњава да и то зависи од локације. Вероватно је да станове у Ђаковици или Дечанима, у којима сада живе само две Српкиње, никада неће бити враћени, јер је тамо био веома мали проценат српског становништва и пре почетка расељавања. Међутим, у неким другим местима, иако је тај процес дуготрајан Косовска имовинска агенција исељавала је Албанце који су се нелегално уселили у напуштене станове.

- Када Агенцији расељено лице поднесе захтев за

ослобађање узурпираног стана, добија три опције. Прво да их они исеље, затим да Агенцији дају стан под администрацијом и управом, што значи да ће она располагати њиховом имовином све док се не одлуче на супротно. Они стан могу да дају на коришћење социјално угроженој породици, или некоме ко ће им плаћати ренту, али то се по речима расељених готово никада не дешава. На крају, власници стана могу да изјаве да не желе да имају ништа са агенцијом и поступак се прекида, објашњава Ивана Тодоровић.

Свако расељено лице које се одлучи на прву опцију, када Косовска имовинска агенција исеље узурпаторе из стана, има 48 сати да се у њега врати. Ако то не учине, а у стан уђе друга албанска породица, Агенција нема више везе са тиме. Расељено лице тада једино може да поднесе тужбу личне природе.

НИСМО У МОГУЋНОСТИ ДА СЕ БАВИМО ГРАДЊОМ: МАУРО МАШОУ

Република Србија
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градско веће Града Крагујевца,
на основу Одлуке, број 400-1272/14-В од 14.07.2014. године, објављује:

ЈАВНИ ПОЗИВ

за доделу буџетских средстава за организовање манифестације из области пољопривреде – изложбе животиња у оквиру 11. Шумадијског сајма пољопривреде 2014. године

Предмет Јавног позива је додела средстава из буџета града Крагујевца, као финансијска подршка удружењима, која ће организовати манифестације из области пољопривреде - изложбе животиња (крáva, оваца, коња, свиња, ситних животиња, паса...), у оквиру 11. Шумадијског сајма пољопривреде, који се одржава у периоду од 11. до 14.09. 2014. године.

Право учешћа имају удружења сточара, пчелара, кинолога... са територије града Крагујевца која испуњавају следеће услове:

- да су регистровани у складу са законом;
- да имају седиште на територији града Крагујевца;
- да активно делују најмање годину дана.

Образац пријаве на јавни позив удружења преузимају у Одељењу за пољопривреду и уређење вода, зграда Дома синдиката, улаз Радничког универзитета - IV спрат и на сајту Града.

Учесници јавног позива уз пријаву достављају следећу документацију:

- предлог програма манифестације - изложбе животиња;
- доказ о регистрацији удружења код АПР;
- фотокопију личне карте лица одговорног за заступање;
- одлуку надлежног органа са исказаним укупним трошковима организације изложбе, као и исказаним процентом сопствених средстава од укупног износа трошкова, које је Удружење спремно да уложи, као и износ који се тражи од Града као финансијска подршка у организовању манифестације за коју се конкурише.
- одлуку надлежног органа о намени за коју ће се употребити евентуално одобрена средства (набавка боксева, шатора, награда, израда каталога, диплома, плаката, транспортни трошкови и др.) са пратећом документацијом (предрачуни, отпремнице, налози и сл.), као и трошкови које ће својим средствима покривати удружење,
- Карактер и врста изложбе (међународна, национална, регионална, оцена смотра, ревија) **Напомена:** у

случају организације оцена смотре, потребно је доставити доказ да је манифестација одобрена од асоцијације којој то удружење припада.

- Одлуку надлежног органа о усвајању програма и плана изложбе са дефинисаним категоријама по расама; претећег садржаја у оквиру изложбе (одабир најмлађег грла, најлепшег експоната, излагач са највећим бројем изложених грла...и др.), са детаљним описом.
 - Очекивани број излагача- учесника; очекивани број експоната; врста, раса и категорија животиња;
 - доказ о броју претходно организираних манифестација, (удружење доставља референтну листу);
- Критеријуми** за вредновање програма за доделу средстава из буџета Града удружењу су:
- Квалитет понуђеног програма изложбе за коју се траже финансијска средства
 - реалан програм, реалан финансијски план и однос свих извора финансирања (изложбе, ревије, оцена смотре...);
 - референтност и стручност организатора изложбе;
 - Број и карактер манифестације – изложбе, ревије, оцена смотре чији је организатор био подносилац захтева;
 - Пратеће активности које су предвиђене у програму;
 - Мерљивост односа резултата и уложених средстава, које је удружење спремно да уложи;

Процент улагања сопствених средстава у односу на укупно исказане трошкове организације изложбе као и укупан износ очекиваних средстава, који се тражи од Града за финансијску подршку у организовању манифестације за коју се конкурише.

Масовност изложбе тј. очекивани број излагача - учесника, број изложених експоната, врста, раса и категорија животиња, Карактер и врста изложбе: међународна, национална, регионална, смотра, ревија; Категорије које су заступљене на изложби;

Пријаву са пратећом документацијом, удружења предају у затвореној коверти, на пријемној канцеларији Управе града (округли шалтер) са назнаком:

назив манифестације – изложбе животиња „Јавни позив за удружења - не отварају“,

на адресу:

Град Крагујевац, Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Одељење за пољопривреду и уређење вода, Трг Слободе 3.

Рок за подношење пријаве је 10 дана од дана објављивања јавног позива у недељном листу „Крагујевачке новине“, на сајту Града и на огласној табли Управе Града.

Неблаговремене и непотпуне пријаве ће бити одбачене и неће се разматрати.

Град Крагујевац задржава право да одустане од одржавања изложбе у оквиру сајма, чија организација изискује значајна финансијска средства.

Све ближе информације могу се добити у Одељењу за пољопривреду и уређење вода, на телефон 034/330-894 и 6170306 од 8-15 сати, сваког радног дана у периоду трајања јавног позива“.

III Трошкови објављивања јавног позива и додела средстава реализују се из средстава планираних Одлуком о буџету града Крагујевца за 2014. годину („Службени лист града Крагујевца“, број 32/2013), у Разделу 8 - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Глава 8.6. – Привреда, спорт и спортска инфраструктура, функција 421 - Пољопривреда, економска класификација 481 – Дотације невладиним организацијама, тачка 7 „Изложбе у сточарству“.

IV Јавни позив из поглавља и ове одлуке објављује се у недељном информативном листу „Крагујевачке новине“ и на огласној табли Управе Града.

V Стручну оцену и вредновање поднетих захтева и израду предлога за доделу подстицајних средстава извршиће комисија образована решењем Градског већа.

култиваторе и друге машине за пољопривреду, али било је и оних који су се одлучивали за ресторани брзе хране и салоне за маникир и педикир.

Сада се деле заједнички грантови, па ће на јавном конкурс бити изабране најбоље пословне идеје, а добитници морају да се региструју као привредни субјекти и да у једној фирми буде најмање три члана из различитих повратничких породица. То може да буде предузеће које већ постоји и жели да прошири област деловања или потпуно ново, а у Данском савету надају се да ће на тај начин економски ојачати целу заједницу.

■ Прилика да посетите своје домове

Дански савет кроз пројекат организује и састанке са интерно расељеним лицима и свим релевантним организацијама и институцијама које могу да помогну при повратку и дају ажуриране и тачне информације о могућности

СВАКА ПОСЕТА КОСОВУ ДУГО СЕ ПЛАНИРА: ИВАНА ТОДОРОВИЋ

враћања у све општине, градове и села на Косову, а разговори се одвијају посебно за сваку специфичну локацију. Оно што привлачи највећу пажњу расељених су „иди - види“ посете, које су од 2003. имале првенствено информативни карактер.

Циљ је био да се људи први пут сусретну са ситуацијом на Косову, да виде своја имања, посетите гробља и разговарају са комшијама Албанцима. Сада, после толико година, ове посете усмерене су према повратничким локацијама, што значи да у њима учествују претежно они који су заинтересовани за враћање. До сада је урађено 480 посета са 10.000 корисника, у сва четири региона на Косову, али и даље постоје села у којима немају приступ.

- Свака посета планира се веома дуго. Прво се од општинских структура тражи дозвола, а они питају комшије Албанце да ли је у реду да се посета спроведе. Ако они нису заинтересовани, она се одлаже, а ми настојимо да успоставимо дијалог, да се неколико расељених нађе са мештанима ван села и да покушају да нађу заједнички језик. Водимо људе да виде и своје узурпиране куће и станове и тада смо увек у пратњи полиције. С обзиром да се у стану налазе нелегално Албанци који у њима живе, у највећем броју случаја нас пусте унутра, истиче Ивана Тодоровић из Данског савета.

Она објашњава да уколико морају да преноће на Косову, то раде само у повратничким местима, па тако расељени имају прилике да попричају са онима који су се вратили, да чују њихова искуства и виде како живе. Истиче да ништа не треба генерализовати и да је свака локација и породица прича за себе, а да највеће интересовање за повратак влада у већинским српским местима. Зато ће кроз овај пројекат бити организовано тридесет „иди - види“ посета које ће бити повратнички оријентисане, а у неком наредном периоду очекује се да обухвате Глину, Исток, Обилић, Суву реку, Ѓилане, Призрен и Пећ.

Виолета ГЛИШИЋ

ДОКЛЕ СУ ЖЕНЕ СПОСОБНЕ ЗА РАД

Неки послови и 65 година – неспојиви

Има земаља у Европској унији у којима жене раде и до 67. године, али у њима просечно живе 85 година, за преко деценију дуже него у Србији, и уживају разне облике државне подршке, од почетка рада до пензије, док српској жени, уз обавезе у кући и породици, радни дан траје и до шеснаест сати

Буџетска беспарица приморала је Владу Србије да (после вишегодишњег одуговлачења) испуни захтев ММФ-а и прихвати померање старосне границе за одлазак жена у пензију на 65 година. Овакав потез непосредно погађа око 350 хиљада жена у Србији, али највише оних 150 хиљада старости од 56 до 60 година, које ће - уместо у наредне четири године - прву пензију примити тек после 2023.

Надања државне администрације су да ће овај потез омогућити Фонду ПИО бар какав-такав предах од притиска нових пензија (сада мањак у пензијској каси сваког месеца покрива буџетским парамма), али и да ће наићи на одобравање међународних финансијских ментора који даље присуство на овим просторима условљавају и таквим потезима српске државе.

Наставак приче у овом смеру остављамо политичарима и синдикалцима. За ову прилику интересује нас колико су жене у прилици да испуне новоус-

„ Др Даринка Стојнић: Свака жена са преко 45 година за наше послодавце већ је стара. Они хоће да имају раднице које су здраве и које могу у сваком тренутку да распореде на свако радно место - према свом нахођењу

тановљене услове за одлазак у пензију.

■ Наша жена ради 16 сати

- Код особа старијих од 55 година, посебно кад су у питању жене, долази до смањења мишићне масе и снаге, ту су и хронична обољења, тако да објективно нису у стању да раде тешке физичке послове, као и оне код којих се дуго стоји, а посебно нису за ноћно и продужено радно време. Томе да додамо да жене овог старосног доба много теже прихватају промене технолошког нивоа, посебно информатичке промене, и нису спремне да одговоре захтевима модернизације радног циклуса, иако имају, статистички посматрано, виши ниво образовања од мушкараца исте старосне групе, каже за „Крагујевачке“ примајор мр Даринка Стојнић, специјалиста медицине рада.

Са друге стране, не треба заборавити да у нашим условима жена традиционално има велике обавезе и у породици, тако да са кућним пословима њој радни дан траје и до 16 сати. Све у свему, без целог комплекса механизма за подршку овој категорији становништва, жене ће бити суочене са многим - како се каже - изазовима, не би ли што дуже остајале у радном односу на шта их, пре свега, приморава економска ситуација наших породица.

Овове вреди додати, како каже наша саговорница, чињеницу да је код наших - не само приватних - послодаваца свака особа преко 45 година већ стара и тада почињу притисци на радном месту не би ли било препуштено млађима који се брже и лакше прилагођавају модерним технологијама. Послодавац хоће да има особу која је здрава и коју може да у сваком тренутку распореди на свако радно место у фирми према свом нахођењу. Уз то, старије - ако запошљавају, запошљавају углавном фирме са десетак радника, где су услови за рад тежи и без фиксног радног времена, где о безбедности и здрављу на раду брину само сами послодавци, а и тада предност имају особе мушког пола.

- Законодавац јесте предвидео могућност превремене пензије, односно пензионисања са 60 година живота, али прописана lestвица умањења пензија за године које „недостају“ толико је висока да, објективно, у условима у којима се живи демотивишу на овакав корак. Ми смо и у садашњим условима имали старије жене са тешким хроничним обољењима, чак и карциномом, које су

до последњег тренутка радиле јер је то био значајан, понекад и једини извор какве-такве финансијске сигурности за породицу.

На опаску да продужетак радног века за жене није изум ове српске Владе, већ концепт који је од 2012. године правило у земљама Европске уније, где се радни век за припаднице „нежнијег пола“ сада креће и до 67 година, др Даринка Стојнић одговара да су у Европској унији услови рада и подршка старијим особама у сваком погледу битно другачији него што је то код нас случај. Као и код нас, жене просечно дуже живе од мушкараца, али док је очекивани просечни животни век жене код нас седамдесет и која година, у развијеним земљама Европе он премашује 85 година. Уз то, подршка запосленим женама тамо траје све време, од почетка рада до касних година, а овде то није случај.

■ Значај искуства старијих

- И у нашим условима има начина да се обезбеди подршка женама да раде до 65., па и дуже за оне које се осећају способним за то. То је, пре свега, континуирана едукација и професионално усавршавање, како за послове које раде, тако и за нове, мање захтевне послове, пре свега ван основне производње. Реч је о физички лакшим, али стручним и по одговорности сложенијим пословима. Широки дијапазон тих послова, али се послодавци и ту опредељују за млађе, посебно када је о женама реч. Они послодавци који, нарочито у услужним делатностима и у занатству, данас и хоће да запосле старије раднице, обично то чине док трају државне субвенције за такав послови потез,

НЕКЕ ПОСЛОВЕ НЕМОГУЋЕ ЈЕ РАДИТИ ДО 65. ГОДИНЕ

НАША И ЕВРОПСКА ПРАВИЛА

Србија - лидер у невреме

Да ли је сада време да се Србија „гуре“ међу лидере у примени европског концепта очувања буџетске ликвидности преко леђа најстарије популације - то је питање о којем неко време неће бити аргументованије расправе. Подсећања ради, једна Хрватска, „тазе“ члан ЕУ породице, ових недеља жестоко се опире притисцима европске администрације да старосну границу за одлазак у пензију за жене (а и за мушке) подигне на 67 година, Словенци су ту границу померили на 61 годину, али са пуном применом од 2022. године. Французи и даље чувају свој просек од 60 година и који месец више ...

Испаде да је Србија предложеним решењима у померању старосне границе за одлазак у пензију стала раме уз раме са једном Аустријом и Немачком и тиме претекла много развијеније од себе.

али по истеку субвенција скоро по правилу отпуштају такве раднице и запошљавају млађе особе. Значи, може да функционише, али држава тај процес мора системски и на дуги рок да подржава. А ту се опет поставља питање одакле новац за такву подршку и онда опет у круг, каже мр Даринка Стојнић, али и додаје:

- Почетак дугорочног решавања проблема рада у познијим годинама, и за жене, али и за мушкарце, јесте у промени приступа професионалној оријентацији још у фази школовања. Професионална оријентација треба да обезбеди избор будућег занимања према физичким и менталним карактеристикама појединца, тако што ће се уважавати обим физичког напора, ризици посла и специфичности будућег занимања на начин који омогућава да појединац дочека крај радног века без значајнијег оштећења здравља. А онда, по истеку законског рока, ко се осећа способним, може и даље да ради, јер су баш та европска искуства поново актуелизовала специфичне вредности и значај искуства старијих радника.

Шта рећи после свега? Чини се да је сасвим тачна констатација која се чула ових недеља како је једино извесна чињеница да је пензионски фонд у дубокој кризи, а државни буџет нејак да озбиљније притекне у помоћ. Зато су реформе неопходне. О дometима тих реформи преурањено је било шта говорити. Тим пре што су пензије тек једна од многих, али не и највећа, рупа у државном буџету

Милош ЈОВАНОВИЋ

БУГАРСКА И РУСКА ИСКУСТВА

Путиново не подизању старосне границе

Бугарски парламент усвојио је крајем 2011. нови пензијски закон којим се продужава рок за одлазак жена у пензију на 63 године старости (за мушкарце на 65), али је тадашњи председник државе Георгиј Пранов одбио да га потпише. То је, међутим, само био симболични потез одлазећег председника, који је тада већ био добио наследника на изборима у новембру

исте године. Новоизабрани (и актуелни) председник Бугарске Росен Плевнелијев одмах по ступању на дужност потписао је овај акт. У Русији жене одлазе у пензију са 55 година, а мушкарци са 60. Аутори Стратегије социјално-економског развоја Русије до 2020. године предлагали су да се од 2015. до 2030. године постепено подиже старосна граница за пензионисање на 63 године и за мушкарце и за жене, али је председник Путин јасно рекао: старосна граница за одлазак у пензију у Русији се у догледној будућности неће повећавати.

МУКЕ КОРИСНИКА ГРАДСКОГ САОБРАЋАЈА

Узалудно нервирање путника

На први поглед ситни, али кад се сакупе и не баш тако мали, проблеми грађана који користе јавни превоз годинама се понављају. Крагујевчани су, изгледа, на њих оуглали, а у Градској агенцији за саобраћај скоро и не виде да они постоје

Пише Јаворка Станојевић

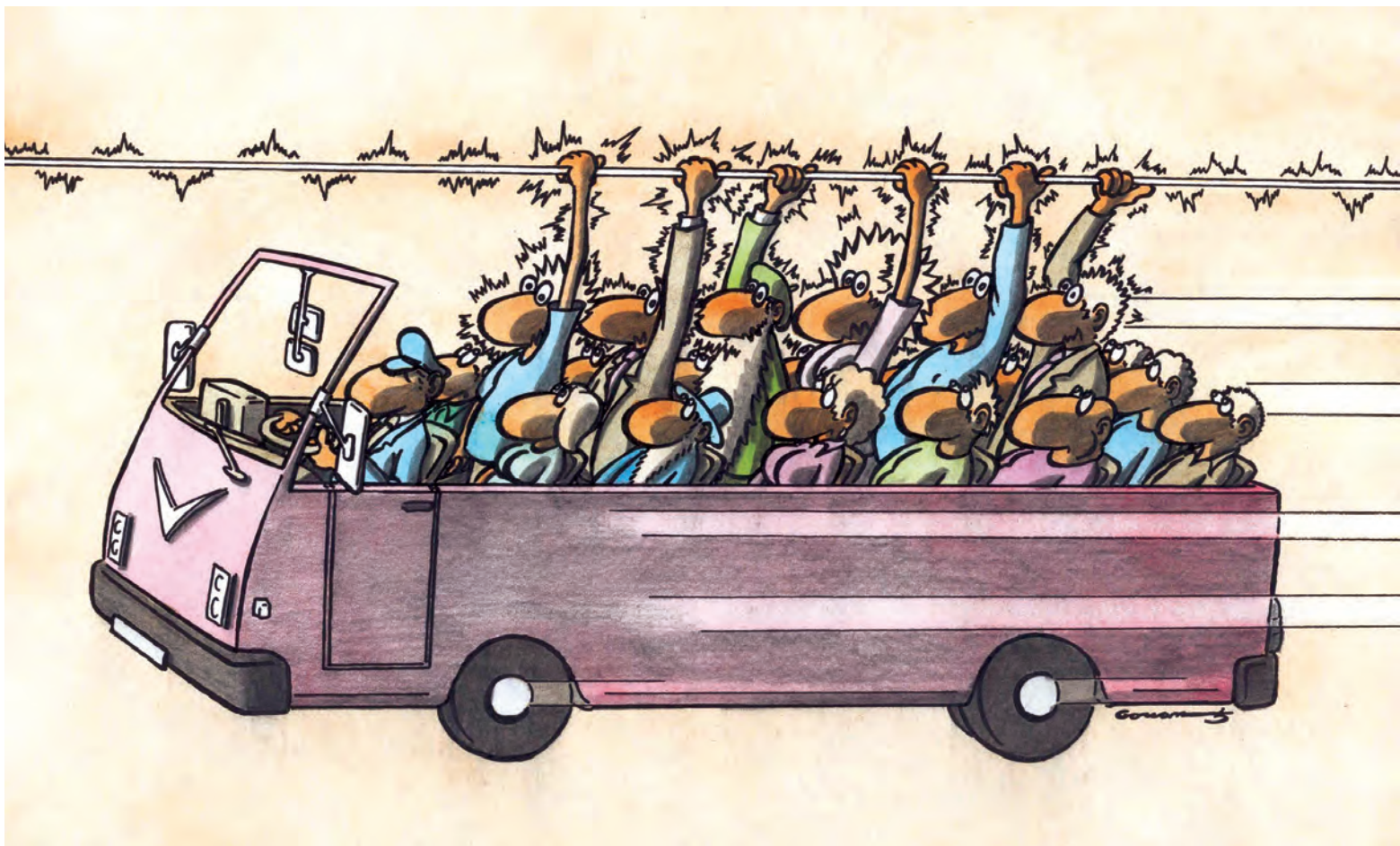
Пошто су, пре извесног времена, на Њуз.нет-у прочитали информацију да ће Београђани ускоро почети да плаћају станичне услуге на стајалиштима градског превоза што би, тврди овај сатирични портал, алудирајући на увођење свакојакх такси и намета, осим пуњења празне градске касе, значајно допринело ухлебљавању партијских кадрова који би могли да врше наплату у три смене, Крагујевчани су помислили да би њихови превозници могли доћи на оригиналнију идеју - да им наплате летње грејање у аутобусима.

Да оваква помисао није далеко од здраве памети знају сви који морају да користе градски превоз, јер се већ неколико година возе у возилима у којима се грејања не искључује ни зими, ни лети. Иако је, руку на срце, реч само о неколико возила, чињеница да нико није показао ни најмање интересовање за мук путника који се, на плус 40, „крчкају“ у препуним аутобусима говори много о онима који примају плату да брину о квалитету превоза и задовољству путника. Јер, да неко озбиљно брине о народу који плаћа карте за превоз онда се не би могло догодити да Градска агенција за саобраћај, којој је град поверио послове контроле и управљања јавним превозом, и која за то добија субвенције из градске касе, на питање новинара: да ли вам је познато на градским линијама саобраћаја возила јавног превоза у којима и лети и зима ради грејање, одговори само кратким и јасним - не.

У зависности од угла гледања, неко би овакав одговор могао сматрати безобразним, па чак и бахатим, други би могли рећи да је искрен и прецизан. Већина ће, на жалост, остати равнодушна, јер су прегрејани аутобуси само делић слике из рама званог мук путника принуђених да користе јавни превоз у Крагујевцу.

■ Промене у ходу

Да би се склопио читав мозаик треба почети од реда вожње који се, како тврде у ГАС-у, због објективног сагледавања потреба већине корисника, мења два пута годишње. Из тог разлога, који у Агенцији зову домаћинским пословањем, током лета градски превоз редукује се за десет до 12 процената. Смањење броја полазака, међутим, не прати умањење цене претплатне карте, што би грађани сматрали домаћинским односом према њиховом џепу, али је то само пола муке. Већи део проблема настаје код покушаја да се ухвати логика редукације и пронађе информација о скраћењу линија и терминима полазака.

Карикашура Г. Миленковић

Како то изгледа у пракси знају сви који су у понедељак, 30. јуна, у јутарњим часовима, кренули на посао, имали заказан преглед код лекара, важан састанак, неодложну обавезу... Тог јутра на сајту Агенције је стајао стари, док је у пракси важио нови ред вожње. Због тога су, рецимо, путници из Драче који су кренули на аутобус у 7 и 40 на станици стајали до 9 и 20. Уз то, без најаве и благовременог обавештења, линија која је саобраћала до њиховог места скраћена је за читав два километра. То су многи старију грађани, али и мајке са децом, схватили тек када су им у Шумарицама саопштили да морају напустити возило.

Ова, и сличне непријатности које су имали становници осталих делова града, могла се избећи благовременим куповином реда вожње по цени од 50 динара. Међутим, чак и да су грађани спремни да плаћају информацију коју су они који им продају карте дужни да дају бесплатно, тешко да је много њих имало потребу да одлази у Агенцију, где се ред вожње једино продаје, пре последњег дана јуна када иначе купују месечне карте.

Да све није баш толико неорганизовано могао се уверити свако ко је дошао до просторија Агенције, где су му љубазно, уз карту, понудили и књижицу са новим распоредом полазака. Грађани који су желели да изразе незадовољство нису, међутим, имали срећу да их неко љубазно прими и саслуша. Уместо извињења, службеник задужен за информације грађанима који су изразили сумњу да нови ред вожње није доступан на сајту због боље продаје штампаног примерка, повишеним тоном нудио је педесет динара из свог џепа. Ова новинарка је, док је покушавала да дође до информација, од службеника Агенције почашћена претњама и сочном српском пошвом коју није пристojно понављати.

Упркос томе, Енис Дургутовић, помоћник директора за медије и маркетинг и комуникације, на питање да ли Агенција води рачуна о томе како се запослени односе према грађанима који долазе да се

жалује даје одговор – наравно. Колико истине има у овој тврдњи свако може да процени на основу свог искуства. Оно што није подложно субјективној процени је чињеница да је пракса продаје информација постала уобичајена. Иако представник Националне организација потрошача Зоран Николић сматра да је такав начин информисања корисника о услугама недопустив, додајући да није чуо да се тако нешто ради у било ком граду у држави, они који брину о квалитету градског превоза и интересу његових корисника сматрају да о томе не треба да брину. Дургутовић, наиме, нуди аргумент да се Агенција искључиво бави потребама наших суграђана и корисника, а не анализом саобраћаја и организацијом у другим градовима.

■ Прво на сајт, па на станицу

Управо та брига је разлог због кога се ред вожње мења у ходу, па је онај који је купљен крајем јуна већ прве недеље јула претрпео десет измена. Мада се допуна могла добити бесплатно по њу је, опет, требало отићи до Агенције и то тек по-

што се у пракси, што значи узалудним чекањем, установи да оно што је пре недељу дана плаћено више не важи. Пошто ово није новина, јер нема сезоне у којој се ред вожње не мења по неколико пута, редовни путници знају да сваког јутра морају погледати сајт. Ни ово, међутим није гаранција да ће стићи на време, јер се измене не уносе прецизно и благовремено. Због тога што је администратор заборавао да измену поласка на једном крају линије усклади са логичним променом на долазној станици, односно повратком из другог смера, житељи Шумарица су, почетком недеље, поново каснили и узалудно трчали за јутарњим аутобусом.

Одговарајући на сличне примедбе, Дургутовић каже да констатација о спором и алкавом ажурирању података на сајту не стоји, јер се све информације, и било какве измене, благовремено објављују и ваљано ажурирају. Иако дозвољава да, као и у сваком послу, може доћи до неке техничке грешке која се, уколико до тога дође, брзо ис-

прави, помоћник директора ГАС-а не нуди извињење, нити улази у то ко плаћа њихове грешке.

Разлог због кога у Агенцији не осећају кривицу може лежати у чињеници да међу више од педесет запослених нема ни једног информатичког стручњака дораслог ажурирању врло једноставног сајта, па овај посао поверавају програмеру из друге фирме. Оно што би се, ипак, могло ставити на душу њиховим стручњацима је чињеница да годинама нису у стању да, без накнадних измена, направе ваљану процену летње редукације и распоред аутобуских полазака који прати потребе становништва.

Фирма која постоји да би сервисирала потребе грађана није нелогично ни што се месечне карте, у граду од 180.000 становника, продају само на једном месту, па су дугачки редови, нарочито у време када пензионере мењају легитимације, редовна појава.

Ни то што град за Нову годину и Божић потпуно остане без превоза, док, рецимо Београд, у те дане својим суграђанима поклања бесплатне вожње, за организаторе крагујевачког јавног градског саобраћаја није ништа необично. Пошто у ГАС-у ради више од 50 људи не треба сумњати да међу њима има стручњака квалификованих да процене да укидање превоза у време новогодишњег и божићњег празновања проистиче из непостојања реалне потребе корисника.

Исте стручне процене послужиле су и за многобројне празничне редукације због којих се Крагујевчани по недељном реду вожње возе на државне празнике, али и на црвена слова у православном календару која држава званично не празнује.

Ако свему још додамо неуређена стајалишта, аутобусе који су понекад толико прљави да путници кроз стакла не виде где се налазе, возила у којима није могуће отворити прозор, честа повећања цена која никада не прати подизање нивоа услуга, онда питање где одлази 50 динара које бар два пута годишње дајемо за ред вожње звучи као тражење длаке у јајету.

НЕ ПОДЛЕЖУ ФИСКАЛИЗАЦИЈИ

Брошура без рачуна

Онима који би желели да знају колико пара се слије у касу ГАС-а продајом реда вожње, који се купује бар два пута годишње, нико неће понудити одговор. У Пореској управи, наиме, објашњавају да послови Агенције не спадају у делатности које подлежу обавези фискализације. Због тога, кажу, продају брошуре не прати обавеза издавања рачуна. Свако, додуше, може тражити, и добити, парагон блок, али се његово издавање не бележи у пословним књигама које инспекција контролише.

Дургутовић каже да половина од 50 динара цене брошуре оде на трошкове штампања, остатак покрије трошкове ПДВ-а и техничке припреме за штампу и нешто што назива „осталим трошковима“. Пошто педесет динара није трошак који себи не могу приуштити, Крагујевчани избегавају да праве рачунице. Уосталом, какву би корист од тога имали, сем да се још више изнервирају.

У Спомен-парку „Крагујевачки октобар” објашњавају да је сеча осушених и болесних стабала, на основу стручног мишљења шумарског инспектора, такорећи стални посао. На пола хектара код Војничког гробља посечено 100 стабала, а план је да се до краја године са 1.000 нових садница замене посечене

Од почетка године у току је сеча осушених стабала у Спомен парку Шумарице, а овај посао, који се обавља сваке године, изазвао је бројне коментаре на друштвеним мрежама. Простор наомак Војничког гробља, у залеђу хотела „Шумарице”, прилично је изменио физиономију, а пролазници су запазили све мање стабала и да је неколицина посечених преосталих дебала сада већ зарасла у високу траву.

За Крагујевчане Шумарице су, поред меморијалног комплекса, биле и остале парк. Брину шта се дешава. У установи Спомен-парк

„Крагујевачки октобар” која је задужена за одржавање спомен парка Шумарице, управо из тог разлога објашњавају да је сеча осушених и болесних стабала, коју је на основу стручног мишљења шумарског инспектора одобрило Министарство пољопривреде, такорећи стални посао.

— Драго ми је што смо изазвали пажњу Крагујевчана, то значи да нам је и даље стало до Шумарица. Сеча је неопходна да се болест не би проширила на остале здраве четинаре. Зар треба објашњавати да су сва стабла за сечу обележена од надлежних инспекцијских служби из Министарства пољопривреде. Свакако, уследиће садња новог др-

СЕЧА СТАБАЛА У ШУМАРИЦАМА

Суша и болест узимају данак

КОД ВОЈНИЧКОГ ГРОБЉА ПОСЕЧЕНА СТАБАЛА ЗАМЕНИО КОРОВ

НА ПАРКИНГУ КОД ХОТЕЛА ОД ДРВЕЋА ОСТАЛИ „ПАТРЉЦИ”

већа. План је да до краја године са 1.000 нових садница заменимо посечена стабла, наглашава директор Спомен-парка „Крагујевачки октобар” Златко Милојевић.

■ Суша оставља траг

Да је суша већ узела данак није тешко закључити ни по изгледу стабала на паркингу Хотела „Шумарице”. Готово да и нема зелених крошњи. Могу ли се планови испунити и на каква искушења наилазе у установи „Крагујевачки октобар”, јер Шумарице нису мали „залогај”.

Заправо, запослени, како каже директор Милојевић, имају широк спектар обавеза. Баве се очувањем сећања на невино стрељане

Крагујевчане 1941. године, па је музејски рад основна делатност, као и очувањем саме музејске зграде, која је симбол Шумарица. Али, њихово је да брину и о јавним набавкама, о кошењу траве, сечи стабала и уређењу Шумарица, на простору где је прилично хактара под шумама, од укупно 352 хектара Спомен парка, па постоје опасности од пожара, крађа.

— Овај меморијални комплекс је по површини међу првима у свету. Градско „Зеленило” је, зависно од њихових годишњих планова, задужено за одржавање тек малог дела непосредно око хумки, самог музеја и прилаза спомен парку, што је тек негде до 30 хектара. За остатак смо надлежни ми, иако

главном се спроводи ванредна или санитарна сеча, јер сваке године имамо сува и болесна стабла. Већ шест - седам година, уопште у региону, четинари се суше, открива Милојевић.

Иначе, саме Шумарице, иако су добрим делом препознатљиве по мирису борова, нису природно станиште зимзелене шуме, већ преовладавају хрстови, но то свакако није разлог болести бројних стабала.

— На појединим потезима шума је стара од 60 до стотину година, суши се и од старости, а тачно је да је код Војничког гробља била највећа сеча, мада нам се четинари суше на целокупној површини спомен парка, прилично и код ђачког споменика. Испод Војничког гробља, поред стазе, на правоугаоној површини имали смо смрчу и та шума је била стара око пола века. Оставили смо свако стабло које је давало знаке живота, али на тих пола хектара исечено је око стотину стабала. Ниједно стабло се не сече тек онако, свако је означено шумарским жигом и имамо извођачке планове, а тако је и ове године. Дебла се углавном продају у току јесени и зиме, а дознаке за сечу важе годину дана, па нека сечемо и сада јер су сува, закључује Милојевић.

На простору Шумарица, тврде у Спомен парку, има и хрста лужњак, који је толико карактеристичан за Србију, али је такође и редак. Осим парковски уређених површина и плански изабраних квалитетнијих садница, намера је била

СТАБАЛА ЧЕКАЈУ ТРАНСПОРТ

немамо ни довољно људи, нити техничких средстава, а нисмо ни специјализовано предузеће за такве делатности. Проблем превазилазимо на начин као и пре четири деценије, јавном продајом траве, односно лицитирањем ливада. Већ годинама је последња недеља фебруара термин јавне лицитације. Углавном су јуни и јули месеци редовне косидбе. Успешност самог посла увек зависи од тога колико се стоке узгаја у околним селима. А, иначе, све мање људи узгаја стоку у околини. Све теже се трава продаје, наводи Милојевић.

■ Планови

Ништа се не дешава стихијски и без контроле, категоричан је директор Милојевић. Шумама у Шумарицама газдује Република, Јавно предузеће „Србија шуме”, а на основу подзаконског акта установи Спомен-парк „Крагујевачки октобар” дато је управљање на простору Шумарица. Ангажују шумарског инжењера који даје предлог мера, а потом акт верификује Министарство пољопривреде.

— Акт се доноси на период од 10 године и обновљен је 2005. године. На основу плана и програма имамо обавезну, редовну или проредну и санитарну сечу. Међутим, у-

СТАБАЛА ЗА СЕЧУ ОБЕЛЕЖАВАЈУ НАДЛЕЖНИ:
ДИРЕКТОР ЗЛАТКО МИЛОЈЕВИЋ

формирати парк шуме, али и очувати поједине аутохтоне врсте. Те шуме остају какве су биле, због биљног и животињског света. Размножавају се птице, зечеви, а на потезу који за шири јавност мора остати тајна појавиле су се срне.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

ЦЕНТАР доо Крагујевац

ОБАВЕШТЕЊЕ

Обавештавамо купце да је, на основу налога ЈП „ЕПС Снабдевање”, а због неизмирених обавеза за утрошену електричну енергију, у току обустава испоруке електричне енергије дужницима.

Подсећамо купце који су добили упозорење да је неопходно да свој дуг исплате у целости како би избегли обуставу као и да ће, у случају обуставе, уз исплату целог дуга, сносити и трошкове поновног прикључења.

Самовласно прикључење на систем након извршене обуставе испоруке електричне енергије је кривично дело и сматра се неовлашћеном потрошњом.

У случају самовласног прикључења утврдиће се неовлашћена потрошња електричне енергије, објекат ће бити искључен са система за дистрибуцију и уговор о продаји ће бити раскинут, чиме се губи статус купца.

Услов за поновно прикључење је исплата дуга за неовлашћену потрошњу, исплата дуга према ЈП „ЕПС Снабдевање”, плаћање трошкова издавања решења о одобрењу за прикључење и плаћање трошкова за прикључење.

Уколико имате сазнања да неко неовлашћено користи електричну енергију, то можете пријавити бесплатно анонимном пријавом на број телефона:

0800 / 360 - 330

ПРОЦВАТ РАДЊИ ЗА ПРОДАЈУ ПОЛОВНЕ ГАРДЕРОБЕ

Заборављено задовољство куповине

Ако за вредност кутије цигарета може да се купи квалитетан и очуван одевни предмет, предрасуде типа „ко је то носио пре мене” - падају у воду. Опште сиромаштво чини своје, али беспарице ипак не може да уништи исконски ужитак куповине гардеробе, посебно код дама. Зато и у Крагујевцу на све стране ничу такозване „секнд хенд” продавнице

Ко мисли да је немогуће оденути се од главе до пете за пар стотина динара и то фирмираном гардеробом, онда спада у малобројне Крагујевчане који још нису уочили да на сваком кораку ничу радње за продају половне гардеробе у којима се све, од капута до купаћег костима, може купити за 200 динара. Ова цена важи само за пробирљиве који, у жељи да изаберу најбоље, пазаре првог дана по приспећу робе. Стрпљивији жеље сутрадан комад одеће који су одабрали плаћају 50 динара мање. Пошто цена сваког наредног дана иде наниже, оно што остане на крају се продаје се за педесетинарку. Чекање последњег дана, међутим, има лошију страну, јер тада у локалу затичете једва пар артикала који ретко коме одговарају и по коју муштерију која се распитују када стиже следећа испорука.

■ Купује се и што није неопходно

Слике огољених локала у којима висе празни офингери, које најмање једном недељно виђамо у све бројнијим „секнд хенд” продавницама, осим што буде непријатне успомене на деведесете, говоре неколико ствари. Аналитичар наше збиље, коме ситнице доста могу да кажу, најпре ће закључити да се народ навикао на сиротињу до мере која брише стид и предрасуде. Други, не мање битан, јесте закључак да је продаја ношених одевних предмета, који разним путевима стижу из западних земаља, постао поприлично уносан бизнис. Онима који сумњају да се продајом половних крилица за стотинак динара може добро зарадити као контра аргумент нуди се чињеница да се власницима оваквих бутика испла-

ОБАВЕШТЕЊЕ КОЈЕ СВАКАКО ПРИВЛАЧИ

ти да закупују локале на скупим локацијама, плаћају раднике и, бар би тако требало, кроз порезе дају држави оно што јој припада. Како и народ, коме су одавно и Кинези постали прескупи, не скрива задовољство што коначно може приступити да се обуче, све изгледа као бајка у којој на крају сви живе дуго и срећно.

Гужва која влада у радњама са чијих излога маме упадљиви натписи „Стигла нова роба све по 200 динара” говори и колико су Крагујевчани жељни куповине. Задовољство видљиво на лицима дама и господе, који се од раног јутра тискају међу рафовима и стрпљиво загледају, пробају и одвајају очувану делове гардеробе, када установе да им величина одговара, не умањује чињеница да је комад којим ће обогатити свој аутфит неко већ носио. На овом месту сви, бар на тренутак, живе онако како су слушали, или гледали, да се живи у богатом белом свету у коме сезонска обнова гардероба представља

нешто што се подразумева.

Овде они који себи не могу да приуште куповину ни на финалним распродајама, по бувљацима и кинеском продавницама, могу да пазаре све што им се допадне. Заборављено задовољство куповине, ослобођене ограничења празног новчаника, иде дотле да многи купују и оно што им није потребно.

„Јефтино је, нек’ се нађе. Могу по кући да га носим”. То су најчешће реченице које на глас изговарају муштерије нових „секнд хендова” комуницирајући са осталим посетиоцима радње, док истовремено саме себе убеђују да, без гриже савести, могу да потроше коју стотинарку. Домаћа атмосфера у којој сви свима деле савете и ситуације у којима се квалитетан комад неодговарајуће величине нуди ономе коме би пристајао, додатно употпуњује лепоту осећања неочекиване куповне моћи.

Они којима је још увек мало непријатно говоре да се цела Америка облачи у „секнд хендовима”.

Неко додаје да се чувене глумице не либе да носе половне ствари које налазе по сличним радњама. Чују се и опаске да је роба овде много квалитетнија од кинеске. Једна госпођа се хвали да је пронашла савршену „еспри” сукњу и одличан „Зарин” сако за двеста динара. Дотерана пунија дама не крије задовољство што на оваквим местима може да пронађе гардеробу већих бројева какве нема у домаћим бутицима у којима, каже, има само робе намењене младима витког стаса. Мушкарци који теже потискују понос мужјака, иако нису у стању да породичи и себи приуште нову одећу, ређе залазе у бројне продавнице половне гардеробе. Када ипак дођу, мање бирају и купују само оно што им треба. Они чешће од жена траже помоћ продавачица, не обраћају превисе пажње на квалитет и мање брину о модним трендовима.

■ Сумње у мушке

Осим повремене помоћи муштерији која не уме сама да се снађе, продавачице овде брину још само о враћању кусура и паковању робе у јефтине провидне кесе. Иако свака радња има фискалну касу и видно истакнуте бројеве телефона на које се можете жалити ако не добијете фискални рачун, рачуни се издају само онима који их траже, што муштерије задовољне добром трговином и малим издатком ретко чине. Тако се, кап по кап, заобилазећи државну касу, новац слива у џепове газда које радници избегавају да помињу и чији идентитет ни по коју цену не желе да открију. Правдајући се неупућеношћу жена које раде у овим радњама, не одговарају на питања о пореклу робе, нити могу да одговоре којим путевима она стиже до Крагујевчана. Увек „будна” пензионерка која

станује у близини два новотворена „секнд хенда” ипак је „снимила” ситуацију. Каже да роба, спакована у беле џакове, стиже комбијем аранђеловачке регистрације, облепљен рекламним натписима на француском. Повезујући наглу појаву великог броја радњи са половном робом са поплавама које су задесиле Србију, ова Крагујевчанка, која се хвали знањем француског и искуством шопинга у сличним радњама у иностранству, сумња да неко покушава да заради на половној гардероби која је намењена поплавленима. Иако дозвољава могућност да Црвени крст мора да прода део поклоњене гардеробе како би обезбедио новац за друге ствари које су потребне угроженима, ова пензионерка се гласно пита - због чега инспекцијски органи жмуре пред неlegalним прометом који, судећи по чињеници да се свака радња буквално испразни за неколико дана, није мали?

Одговор на ова питања свакако би могли да дају инспектори, али свако ко иоле познаје нашу свакодневницу зна да би, уместо аргумента, добио објашњење о малом броју инспектора који не могу да стигну свуда и вајкање да грађани нису довољно савесни да пријављују оне који краду од државе.

На овој тачки се поново враћамо на бајку у којој сви живе срећно. Јер, државној каси није скупо да, затварајући једно око, половном гардеробом усрећи грађане. Због тога ће чак и они који не верују у бајке приметити да се Снежана још није пробудила, јер су пилуле које је омамљују довољно јаке да је спрече да примети да се мутном водом у којој деценијама спава ваљају грамиви духови који знају алхемију која шарене лаже претвара у оданост и срећу поданика.

Јаворка СТАНОЈЕВИЋ

ЛОША ЗАШТИТА ПОТРОШАЧА

Патике за кратку употребу

Рекламације на не баш јефтину спортску обућу, којој се брзо одлепе или пропадну ђонови, често су узалудне, а да продавцима нико ништа не може сведочи и случај једног суграђанина коме је саветовано да плати вештачење лабораторије за утврђивање квалитета патика

Када је, крајем јануара, сину купио спортске патике Милан Рељић из крагујевачког насеља Ердоглија очекивао је да ће обућа која малишану служи само за играње фудбала са вршњацима потрајати бар годину дана. Патике је купио у реномираном бутику фирме „Треф” у Тржном центру „Плаза”. Као сваки родитељ који жели да задовољи дете, „прогутао” је цену од 5.240 динара, што за овог економисту без посла и породицу у којој само супруга зарађује није занемарљив издатак.

Задовољство што је обрадовао сина потрајало је кратко. Већ након месец и по дана одлепио се ђон, па су патике морале на рекламацију. После петнаест дана стигле су поправљене, али крајем јуна оба ђона поново су се одлепила, а лице десне патике потпуно се огулило.

Милан је патике поново однео у радњу. Показало се, међутим да поверење које је имао у угледну фирму и пристojна цена не представљају никакву гаранцију, јер је тачно на истеку петнаестодневног законског рока добио одговор да рекламација није уважена јер „узрок оштећења није везан за квалитет, већ за лоше коришћење и одржавање”.

Иако је оваквим одговором продавац ставио тачку на случај патика, које су за непуних пола године читав месец биле на рекламацији, Милан није желео да прихвати овакво образложење. Најпре се обра-

тио Тржишној инспекцији, која није могла да му помогне, јер се једина ингеренција коју им је оставио Закон о заштити потрошача односи на могућност да реагују у случају неблаговременог одговора на рекламацију. Како је у овом случају трговац на време обавестио незадовољног купца да му рекламација није уважена, инспектори су Рељића саветовали да се обрати некој организацији за заштиту потрошача.

Ни куцање на врата Националне организације потрошача Србије, која једина у Крагујевцу има своју канцеларију, није помогло, пошто се испоставило да НОПС, као ни било која друга организација која брине о потрошачким правима, не може ни да арбитражу у споровима, ни да санкционише, већ једино да саветује.

У овом случају савет се састојао у упућивању на независну лабораторију која би, о трошку купца који износи одприлике 1.200 динара, урадила накнадно вештачење квалитета спорних патика и дала одговор на питања ко је крив што су се распале после непуних шест месеци. Међутим, чак ни одговор

СПОРНЕ ПАТИКЕ КОЈЕ СУ СЛУЖИЛЕ СВЕГА ПОЛА ГОДИНЕ

који би ишао у Миланову корист не би био довољан да буде обештећен. Процедура, наиме, предвиђа да би најпре морао да покрене судски спор, што подразумева плаћање трошкова који превазилазе вредност патика.

Пошто нема ни новца ни енергије да се бори, Рељић је сатисфакцију потражио у јавном обра-

ћању онима који су га, као потрошача који је поштено платио оно што је купио, довели у позицију потпуне беспомоћности.

Могу да поверујем да патика може да се поцепала непажњом, али да се оба ђона два пута за мање од пола године потпуно одлепе зато што су неправилно коришћене или лоше одржаване, то нико нормалан

не може да прихвати. Највише ме је, ипак, поразило сазнање да нико није надлежан да стане на пут оваквој бахатости. Јер, ако постоји организација која би требало да ме штити, а она ми нуди савет да кренем у скуп поступак доказивања, онда не разумем врху такве заштите, огорчено прича Рељић.

Закон, на Миланову жалост, јасно каже да потрошачке организације нису државни органи него удружења грађана која једино могу давати стручне савете о томе шта треба урадити у одређеној ситуацији. У лакшим случајевима организације потрошача могу преузети улогу посредника како би проблем био решен одмах и без покретања судског поступка.

Патике које је купио наш саговорник изгледа спадају у теже. НОПС је урадио оно што је могао, а овом превареном потрошачу који сматра да је оштећен, баш као и многобројни купци некавалитетне скупе спортске обуће, остаје да измери има ли живаца и финансијске снаге да се избори за новац, достојанство и право за које сматра да су му неправедно одузети.

Ј. СТАНОЈЕВИЋ

У згради у којој је до пре годину и по била смештена Здравствена станица број 4 од септембра ће бити отворен хотел са четири звезде, који ће располагати са 15 апартмана и 50 кревета

Хотелијерска понуда у граду биће богатија од септембра ове године за још један нови хотел са четири звезде. Реч је о објекту у Змај Јовиној улици, где је до пре годину и по дана била смештена Здравствена станица број 4, која је шест година користила просторије у овој згради као ординације.

Након исељења подстанара који су у њој провели пуних шест година, ова вишеспратница је остала празна, а само је локал са погребном опремом у приземљу наставио са радом. Од пре три месеца читав зграда је опасана скелами и заштитним платном, а мајстори су почели убрзано да обављају занатске радове. Било је јасно да је реч о великој реконструкцији и, по свему дудећи, промени намене, али мало је оних који су могли макар и да претпоставе да ће у овом објекту бити отворен нови хотел.

Међутим, своју замисао и велику жељу да се бави овим послом преточио је у дело власник објекта и фирме „Оби градња“ Драган Обрадовић, који обећава да ће нови хотел почети да прима госте од 1. септембра.

■ У новом руху

Плава зграда, која је постала позната по амбуланти смешетној у њој, направљена је 2006. године са намером да постане медико центар. Према речима нашег саговорника Драгана Обрадовића, тре-

ИМА АФИНИТЕТА ПРЕМА УГОСТИТЕЉСТВУ: ДРАГАН ОБРАДОВИЋ

бало је да заинтересује лекаре да ту, у непосредној близини Клиничког центра, отворе своје приватне ординације, али ова идеја није у старту заживела. Годину дана након што је изграђена ипак је искоришћена у медицинске сврхе за пружање здравствених услуга пацијентима из центра града, који су се некада лечили у Уреду.

Наиме, пошто је Здравствена станица број 4 морала да се исели из зграде Уреда како би се у њу у селио Апелациони суд, који ни до данашњег дана није променио стару адресу и још увек је у згради Суда, власник објекта Драган Обрадовић договорио се са градским властима о изнајмљивању објекта. Тако је ова вишеспратница издата у закуп и здравствени радници „четворке“ користили су је до фебруара 2013. године.

Након њиховог исељења било је много нагађања о будућој намени напуштеног објекта са 870 квадратних метара у Змај Јовиној, а највише се „типвало“ да ће власник

НОВА НАМЕНА ЗГРАДЕ У ЗМАЈ ЈОВИНОЈ

И после четворке четворка

ПРЕУРЕЂЕЊЕ ЗГРАДЕ У ЗМАЈ ЈОВИНОЈ

преуредити некадашње ординације у стамбене јединице и издати их студентима који долазе са стране. Испоставило се, међутим, да је Обрадовић имао сасвим друге намере, које је од марта ове године почео и да реализује.

– Када се иселила „четворка“ неко време сам размишљао шта би најбоље било да се отвори на том месту. Дошао сам на идеју да се читава зграда реновира и преуреди у хотел са четири звезде, а пошто се налази на прометном месту сматрам да ће добити праву намену, објашњава наш саговорник. Када је почело реновирање, у марту ове године, у посао се укључио и Драганов син Марко, који је довео стручњаке да процене да ли је ово прави потез. Они су потврдили да ту може да буде хотел са четири звезде, под условом да се ураде додатни детаљи како би добио ову категорију. Планирано је да хотел буде отворен 1. септембра, а располагаће са 15 апартмана и 50 кревета. У почетку, у њему ће бити запослено осморо радника.

Старији Обрадовић признаје да се руководио размишљањем да смештајни капацитети буду намењени, пре свега, пацијентима који долазе у Клинички центар, који се налази преко пута овог објекта, али и за оне који користе услуге Завода за стоматологију. Познато је да КЦ Крагујевац са својим здравственим услугама покрива широку територију са преко два милиона становника, а многи пацијенти често су принуђени да проведу и по неколико дана у Крагујевцу, како би завршили прегледе, снимања или примили терапију. Осим тога, сви путници намерници могу користити овај апартмански смештај приликом свог боравка у Крагујевцу, уколико могу да га приуште. Власник каже да ће цене бити прихватљиве и тако би отприлике преноћиште са доручком коштало од 25 до 30 евра по особи. Осим тога, у оквиру апартмана налазиће се и опремљена чајна кухиња, тако да ће свако моћи да припреми себи оброк кад му то одговара.

Занимљиво је да се у овом објекту налази и локал за продају погребне опреме, што је својевремено изазивало негодовање пацијентата „четворке“. Власник који је издао овај локал у закуп не жели да га прода, нити да га трампи за други, па се сада воде преговори са закупцем локала о његовој будућој намени.

Иако је Обрадовићева фирма грађевинска, он каже да није изненађујуће што је ушао у област хотелијерства и угоститељства. Тврди да то једноставно иде уз њега, о чему сведочи и чињеница да је једно време држао кафану „Певац“ у Виноградима. Има афинитета према угоститељству, а жеља му је да у блиској будућности надамак Крагујевца направи аутентично етно село са комплетним сеоским домаћинством.

■ Тешка времена за хотелијере

Питање је, међутим, колико се у ово време исплати бавити се овим бизнисом. До пре две године била је права јагама за смештајним капацитетима у Крагујевцу. Директорка овдашње Туристичке организације Снежана Милисављевић каже да је због велике потражње за смештајем у хотелима настао вели-

трајао је од 2008. до 2012. године и био је у тесној вези са завршетком припрема за почетак производње у „ФАС“-у.

Странци који су долазили да надгледају радове и обучавају наше раднике, стручњаци и менаџери различитих профила који су били потребни у почетној фази, од пре две године више немају шта да раде у Крагујевцу, па је број гостију постао премали за хотелијерску понуду која је од 2008. године вишеструко увећана. Резултат тога је да хотелијери сада не могу ни да се приближе зарадама које су остваривали у 2011. и у првој половини 2012. када су имали убедљиво највише посла

– У овом тренутку у граду има више смештајних капацитета него што је потражња за њима. Једно време то није био случај и није се могао наћи слободан кревет. Пад

Када је реч о броју гостију у 2014. он је исти као и претходне године, али је приметно смањење броја странаца. Примера ради, број страних туриста смањен је за четвртину у односу на прошлу годину, док је број ноћења је преполовљен. Ови подаци поклапају се са причом о смањивању броја радноангажованих у „Фијату“, што се осетило у статистичким показатељима.

Наша саговорница напомиње да последње две године инострани гости најчешће овде долазе из словних разлога и манифестационог туризма, у време ђурђевданских и октобарских свечаности, сајмова, конгреса, музичких фестивала или, рецимо, великих спортских такмичења. У одређеним временским периодима у град долази велики број иностраних гостију како би овде користили стоматолошке услуге, које су далеко јефтиније него у земљама из којих долазе. Осим тога, много је оних који дођу због лечења у Клинички центар или неке друге приватне ординације и често им је потребно да овде бораве и по неколико дана, па је ова врста здравственог туризма област о којој се увелико размишља.

Да би попуњеност смештајних капацитета била већа него сада неопходна је непосредна сарадња Туристичке организације и хотелијера на осмишљавању заједничких програма, али је пре свега потребна туристичка агенција која ће се искључиво бавити довођењем гостију у Крагујевац. Овакав концепт, иначе, по речима директорке Милисављевић, веома успешно функционише у Новом Саду.

Статистика показује да се они који траже смештај углавном опредељују за приватни. Најјефтиније преноћиште у граду кошта 600 динара по особи и намењено је, углавном, сезонским радницима, које ангажују фирме за своје потребе и редовни су корисници ових услуга.

У Крагујевцу, иначе, постоје само два хотела са четири звезде и то „Женева лукс“ и гарни хотел „Лама“ у Петровцу. У првом преноћиште са доручком за једну особу кошта 6.335, док цена апартмана за три особе износи днев-

ИЗГЛЕД ЈЕДНЕ ОД СОБА У НОВОМ ХОТЕЛУ

ки број категорисаних смештајних капацитета у граду, не само хотела него и гарни хотела, преноћишта и приватног смештаја. Број хотела се за кратко време попео са седам на 12, а број преноћишта се повећао за 40 одсто. Овакав тренд

броја гостију бележи се од септембра 2012. године. Хотелијери се, међутим, прилагођавају новонасталој ситуацији и прилично су снизиле цене за период април – септембар, објашњава Снежана Милисављевић.

но 20.000 динара. У гарни хотелу ноћење са доручком је 5.481, а најскупља је соба за три особе – 10.000 динара. Преноћиште у Титовом апартману у Шумарицама кошта 25.000 динара.

Гордана БОЖИЋ

НЕСПОКОЈСТВО СТАРОГ БРАЧНОГ ПАРА ИЗ ДИВОСТИНА

После крађа, крстови у башти

Љубослав (74) и Добрила (70) Радотић траже мир и сигурност. На притку за парадајз, усред баште, „непознати починиоци“ су им закуцали окићени крст, пре тога украли им капију, две овце, поломили стакло на помоћној згради

Мали крст, направљен од старих летвица и окићен цвећем, као онај на гробљу, па закуцан на врх притке за парадајз усред баште – дочекао је домаћицу Добрилу Радотић (70) ујутру у башти крај куће. Мало даље, на трави, четири убрране руже, послане су такође у обичну крста. Уз врисак и мучнину старица се вратила у кућу и са мужем Љубославом (74) решила: нека знају сви за муку са којом живе већ две године.

Радотићи су или предмет шале или предмет магијских деловања. Кажу да ни сами више не знају. Прво су им стакла на шупи поломљена, два пута су им лопови крали капију са дворишта, два пута им је украдена по овца. Крст у парадај-

ДОБРИЛА КРАЈ КРСТА НА ПРИТКИ ЗА ПАРАДАЈЗ

неко зло и магија, да оде путем, даље од ње. Таман када је почела да заборавља своју муку, нова је била на помолу.

■ Свуда мира, сем у својем крају

- Ја имам башту какву многе жене са села само могу да сањају. Нигде травке, све под линију, поливено, ма само рађа. Већ сам 30 кила мојих корнишона оставила за зимницу. Башту садим не толико за нас двоје стараца, колико за децу, сина и ћерку и њихову децу.

Кад је моја ћерка видела тај крст у башти, мука јој је припала и само је рекла: „Нека мајко, ја одавде ништа више узети нећу, к’о да си ми дала, али не могу“. Од тада бих само плакала. Не знам шта је намера ономе ко нам је ово урадио, јада се домаћица из Дивостина.

Њен муж Љубослав додаје да је цвећем окићен крст у башти само наставак мучења које траје

већ две године и да им је неко намерно недавно посадио ружу усред пасуља!? То је само део агоније, прича стари пар.

- Најпре су ми, пре око две године, у по бела дана, умало украли овцу. Ја очистио шталу, отишао да се туширам, кад чујем неко дете ме зове. Истрчим у двориште, кад човек са кукурузом у шаци ваби моју овцу, а она му на домак руке. Други лопов чека га на улици у неком каравану. Видеше ме и побегоше, али дођоше ноћу и украдоше ми овцу. После скоро годину дана украду ми још једну. Онда ми на Светог Аранђела прошле године однесу капију, откину и баце на гробље, које ми је преко пута куће. Крали су ми део оградe још једном. Натерали су ме да онда подигнем ограду са бетонским стубовима високих два метра. Опет упадају, краду, остављају цвеће и крстаче, ломе стакла на прозорима која су претекла и бомбардовање оближње касарне. Ово је страшно, даље нема, каже Љубослав.

Он тврди да се ни о кога у комшилуку није огрешо, али да није у баш добрим односима са комшијом са којим дели део пута и са једним братом. Љубослав каже и да је пет година живео у Загребу, а 15 година у Суботици и никада проблема није имао.

- У Загребу сам са свима био у добрим односима, у Суботици сам се слагао са толико народа и нација, а овде мира немам. Радио сам као возач 44 године, прошао пола света и реших да пензионерске дане проведем у родном крају, одакле ми је отац. Овде живим 18 година. Нико ме нисам динар дужан, никада кредит нисам узео. Све сам са ових десет прстију зарадио и купио, окућница ми је за углед домаћинима. Што ја некоме сметам, што ме не пусте да могу с миром да заспим, све је тиши Љубослав Радотић.

Бака Добрила каже да само жели да живи као пре, да устаје по свом обичају у пола четири ујутру, да до осам сати ради у башти, да после одмара, негује своје руже, оставља зимницу, бере плодове свога рада. Она само жели да не гледа крстаче по башти јер их је ионако пуно гробље преко пута куће.

Већ уморан од беса и страха, стари пар додаје да су се обратили реонском полицајцу, а он их „само смиривао“. Љубослав каже да своју муку прича „за новине“ за случај да „му се нешто деси“. Бака Добрила моли: „Ви сте ми последња нада“. Страх од крстаче на домак куће уморила је стари пар и они моле комшије шалјивције или „клијенте“ врача, али и лопове, само да их пусте на миру. **М. РАЦА**

Нашој редакцији обратио се Лазар Радовановић с причом да је претпрошле суботе био очевидац немилог догађаја испред улаза на затворену пијаци у насељу Аеродром, када је комунална полицајка тукла баку Катарину Тодоровић, само зато што је продавала ван пијаци, тик уз улаз.

- Жена је имала пластичну гајбу са две везе белог лука, пар веза зелени и кофицу јаја. Комуналци су јој узели зелениш, она је пошла са кофицом, али је комунални полицајац почео да се отима око кофице коју она није хтела да пусти. Тукли су је, а ми смо почели да вичемо да пусте жену и да ћемо да их пријавимо. Њој је у том моменту позлило, па смо позвали Хитну помоћ. Они су рекли доктору да јој се сложило, а ми да јој није позлило само од себе него зато што су је злостављали, прича Радовановић.

Згрожен је због таквог односа према старој жени, а пита се и зашто се тако нису понели према препродавцима дувана и цигарета, који ту свакодневно долазе и директно штете државни буџет, а само једном до сада су им одузели робу. Испред њих су, каже, паркирали службено возило, због чега су се разбежали, а баба, која није имала робе у вредности већој од 500 динара, извукла је дебели крај.

Радовановић сматра да је комунална полиција прекорачила овлашћења, јер жена није пружала отпор, нити их вређала. Мисли да бака треба да тужи комуналце, а он ће, као и још неколико очевидаца, сведочити у њену корист. Мисли и да је немилу сцену неко снимом мобилним телефоном.

■ Шок за баку и околину

- Стајала сам и продавала јаја, које ми је донела кћерка из Раче. Полицајка ми је пришла са леђа и рекла да јој дам личну карту. Рекла сам да немам, а она да ће ми, у том случају, узети јаја. Савила сам се по кофицу, она је вукла дршку кофице на једну, ја на другу страну и полупала ми сигурно педесет јаја. Онда ме је одвукла до кола, била ме и по глави и по леђима и шутирала. После сам се онесвестила и не знам шта је било. Неко је позвао Хитну помоћ и одвезли су ме до болнице, прича осамдесетједногодишња Катарина Тодоровић из Атинске улице.

Каже и да је полицајка звала свог колегу и предлагала му да је вежу, али се он није мешао и све време је стајао по страни.

- Људи могу да потврде да нисам вређала ни њу нити било ког другог, а претрпела сам огроман страх. Вукла ме је чак до кола, двадесет

„ОКРШАЈ“ КОМУНАЛНЕ ПРОДАВАЧИЦОМ НА АЕ

За све

БАКА КАТАРИНА И ДАЉЕ ПРОДАЈЕ РОБУ ИСПРЕД ПИЈАЦЕ НА АЕРОДРОМУ

метара и да човек није рекао да ме пусти она ме не би ни онда пустила. Чим ме је дохватила почела је да ме бије и ставила ми је кофицу под гушу, али је није одузела, каже Катарина Тодоровић.

Из Хитне помоћи послали су је код хирурга на преглед и он је рекао да дође код њега ако јој нешто написмено буде требало за суд, јер има и извештај Хитне помоћи. Тврди да су биле уочљиве повреде на леђима, по којима ју је полицајка била песницама. Прича и да су јој пре 20 дана одузели грашак, али се ни тада није бунула, нити са њима расправљала. Каже да је свесна да ту није дозвољена продаја, али она нема робе толико да би могла да закупи тезгу.

Празником су им, каже, наплаћивали квите за продају, али чим прођу празници онда их прогањају са тог места. То потврђује и бакица Радунка Димитријевић (83), која продаје цвеће поред ње. Својевремено су и планирале да њих четири закупе једну тезгу у пијаци, али им нису дозволили. Радунка се жали да јој је пензија свега десет хиљада и да од ње не може да живи. Прода по који букет, има дана и кака не прода ни један.

- Полицајка је Катарину ухватила са леђа и цимала је, па су је бацили на ауто. Страшно је што се

СКИДАЛИ СУ ИМ И КАПИЈУ И НОСИЛИ НА ГРОБЉЕ: РАДОТИЋИ НЕ ЗНАЈУ ШТА СУ КОМЕ СКРИВИЛИ

зу последња је кап која је прелила чашу и домаћица натерала сузе на очи.

■ Уклето поврће

Радотићи кажу да овако више не могу, да их полиција не схвата озбиљно, а да проблем крстаче у парадајзу немају коме да изложе. Добрила каже да је болесна и уморна од свега што им се дешава.

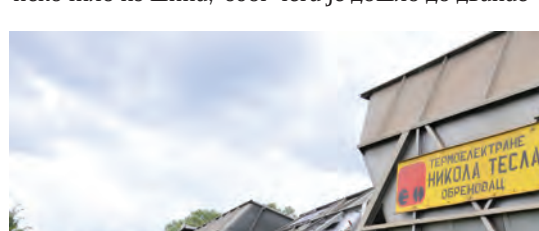
- Прошле недеље кренем ујутру у башту, кад мало ван дворишта на трави леже четири руже, поређане тако да чине крст. Узмем једну, однесем је у моје двориште, добро погледам моје руже и схватим – моја није. Неко је убрао и донео, сложио је као крст, мене да мучи. Кренем даље својом послом, онако уплашена, стигнем до баште крај куће и умало ме не стрефи срце! На врх притке за парадајз неко ми закачио крст, као онај гробљански. На крсту три свеже руже и две пластичне. Крстача је направљена од две летвице, види се да су старе. Са једне виси парче мебла, значи те летвице су биле део за неки кревет или фотељу. Ко ме је требало то да прави, како је проклетник имао времена и живаца то да ради, пита Добрила.

Каже да је брже-боље, како се ваља, руже бацила на пут, нека их гази неко други, ако „има нешто“,

ТЕРЕТНИ ВОЗ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ „НИКОЛА ТЕСЛА“ ИСКОЧИО ИЗ ШИНА У ДРАГОБРАЊИ

Вагони који нису за наше пруге

Композиција Термоелектране „Никола Тесла“ из Обреновца са двадесетак вагона пошла је, у петак, 11. јула, по угаљ ка југу Србије. Пре подне, око пола десет, недалеко од пружне станице у Драгобрањи, после благе кривине, пет вагона је искочило из шина, због чега је дошло до дванаесточасовног прекида саобраћаја на тој деоници. Повређених није било.

На лицу места затекли смо више запослених из „Железница Србије“ који су се окупили због незгоде, али су одбили разговор, уз коментар да ће званично саопштење дати „Железница“. Међутим, управа ЈП „Железница Србије“ у свом штуром саопштењу навела је само да је саобраћај успостављен након што су стручне службе исклизнуле празне вагоне вратиле на колосек и пругу оспособиле за саобраћај. Ипак, дошли смо до изјаве једног од запослених на железници о могућем узроку ове незгоде, а он је, разумљиво, желео да остане анониман.

- Реч је о вагонима који нису предвиђени за наше пруге и које нисмо користили пре поплава и свега што се десило у Обреновцу. Ти вагони су различито међу собом везани, другачије него што су наши, што је сада био проблем. Када је воз ушао у благу кривину десило се исклизнуће из шина.

Е. Ј.

ПОЛИЦИЈЕ СА ВАНПИЈАЧНОМ РОДРОМУ

су крива јаја

Катарина Тодоровић (81), која дуго продаје робу испред пијаце на Аеродрому, тврди да је ју 5. јула комунална полицајка тукла, руководилац комуналне службе да то није тачно, а очевици да је старица била изложена малтретирању пред грађанима

ни инспектори нису тукли Катарину, али су ипак они позвали Хитну помоћ, иако је симулирала да јој се слошило. Он каже да су проверавали шта стоји у налазу лекара ове службе, те да нису констатоване никакве повреде.

Ради се увек о истим лицима која на Аеродрому поред пијаце продају прехранбене производе и цвеће. Реч је о старијим лицима која се увек прво упозоре да се одатле уклоне. Конкретно, госпођа Катарина Тодоровић ту је готово свакодневно и увек је опомињана да се помери или да уђе у пијацу. Тог дана померила се само мало даље и опет се распаковала и кренула да продаје, објашњава начелник Зарић.

По његовим речима, Катарина је одбила да се легитимише, а када је, потом, полицајка хтела да јој одузме робу она је скочила и напала је.

Била је врло непријатна и обраћала се увредљивим речима, а онда је почела да гађа јајима из корпе. Кренула је и симулација срчаног напада, а тог момента комунални полицајци су је ставили у кола врло пристojно и без употребе средстава принуде, одвезли у Хитну помоћ и ту је урађен ЕКГ, обављен преглед. Пошто је видно била узбуђена, прегледана

је и комунална полицајка која је била на дужности. Катарина је такође била узбуђена, али, по речима лекара, није имала никаквих срчаних проблема нити било шта друго. Физичка сила није било примењена ни у каквом облику, тврди Зарић.

Начелник комуналне полиције каже да се у случају везивања или примене силе увек води рачуна о томе да ли је то лице повређено или није, додајући да су у свим тим случајевима у законској обавези да напишу извештај и доставе полицији да се преконтролише. Пошто тога у конкретном случају није било, постоји само службена белешка о догађају.

Не чуди га ни реакција грађана који су стали на Катаринину страну, јер кад комунална или друга полиција интервенише сви „навијају“ против њих.

Ми имамо сталне пријаве купаца тезги на пијацама на Аеродрому да им ванпијачни продавци ометају посао. Комунална полиција мора да их уклони, јер неко плаћа тезгу да би продавао своје производе, а неко испред не плаћа ником ништа и омета да потрошачи дођу до продаваца на тезгама, каже Зарић.

Он наводи да је његова колегица сада на боловању због повређеног рада штитне жлезде, који је настао услед стреса, а госпођа Катарина и даље ради поред пијаце, у шта смо се и ми лично уверили, обавивши ту са њом разговор.

Из искуства рада комуналне полиције, Зарић каже да старија лица често своје године користе као алиби, да се непријатно понашају, а закон о прекршају никога не ослобађа због година. Катарина јесте старија особа, али није изнемогла и немоћна, већ је врло непријатна и оштра у физичком нападу са гађањем јајима, каже начелник Зарић, тврдећи да је, сем јаја, имала и 10-12 килограма кромпира, три пуне џамбо кесе бораније и то све је одузето, а јаја нису, мада су се нека полупала.

Иначе, прехранбена роба коју одузимају завршава у Дому за децу, са којим имају уговор и уз записник им се предаје. Деси се често да људи оставе своју робу и беже да не би били кажњени, онда комунали полицајци направе записник о нађеним стварима и предају такође тој установи. Ангажман полицајца посебно је појачан после поплава, како се не би продавала роба из поплавених подручја, од које би неко могао да се разболи. Ипак, грађани често купују од ванпијачних продаваца, а када их они растурују и кажњавају солидарно се са њима.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

ПУЦАО У БРАТА

Обрачун због имовине

Радојица С. испалио рођеном брату Верољубу С. рафал у стомак, непосредно после свађе и туче крај родитељског гроба у Јовановцу, али је жртва успела да извуче живу главу

ДЕО ЈОВАНОВЦА У КОМЕ ЈЕ ИЗБИО СУКОБ

Четрдесетогодишњи Верољуб С. у кога је рођени брат Радојица (61), досељеник са Косова, прошле суботе, 12. јула око 15 сати испалио рафал метака из пиштоља у породичном дворишту у Јовановцу пред породицом, опоравља се после хируршке интервенције у Клиничком центру. Он више није животно угрожен, а о последицама ће се тек знати после комплетне хоспитализације.

Његов брат испричао је у полицији да се с братом посвађао око поделе наследства, али да је и он том приликом зарадио повреде ребара у тучи. Лично је дошао и предао пиштољ непосредно по овом немилом догађају.

Након очеве смрти и поделе имовине међу тројицом браће избио је проблем ко је родитеље очувао у старости, ко је платио сахрану и да ли је подела имовине праведно изведена, каже извор из истраге.

Међутим, породицу вређа што се помиње имовина као разлог, иако потврђују да су варнице између два брата почеле још док су били поред очевог и мајчиног гроба, али не кажу и због чега. Нису били спремни за разговор сматрајући да своју мuku не треба са другима да деле.

Њих су тројица браће. Верољуб је најмлађи. Тог дана су Радојица и средњи брат били на гробу својих родитеља. Верољуб је некако дозволио за то и отишао сам на гробље.

Ту су се Радојица и Верољуб потукли. Прича се да Радојица није био на очевој сахрани, па му је Верољуб због тога забранио да долази на очев гроб. Од раније нису били у добрим односима и годинама нису разговарали. Када су се срели тамо почела је свађа, а онда и туча. Средњи брат је покушао да их раздвоји, али безуспешно. Некако се то ипак завршило и они су се растали, прича стриц из фамилије, додајући да је због тог стреса и оног што је уследило и средњи брат морао да затражи лекарску помоћ.

После тог сукоба Верољуб је отишао кући, а старији брат у Пчелице својој кући, највероватније по пиштољ, да би за непун сат вратио у Јовановац. Још у дворишту сручио је брату више хитаца у пределу стомака. Комшије тврде да су чуле три пуцања и били су врло изненађени јер се ради о доброј породици која се пре 14 година доселила са Косова и овде сазидала куће. Они сведоче да је Верољуб био добар домаћин и комшија, а о Радојици не знају пуно јер је живео на другом крају града.

И за њих је енигма како су се браћа срела у исти време на очевом гробу. Док једни сматрају да се ради о дојави, други мисле да је то била пука случајност јер се обично суботом излази на гробље. Вероватно ће више одговора дати даља истрага.

Е. ЈОВАНОВИЋ

У СУДАРУ „ГОЛФА“ СА КОМБАЈНОМ СТРАДАО МЛАДИЋ

Погинуо пред кућом

Милош Равић је настрадао јер возећи великом брзином није успео да избегне комбајн који му је долазио у сусрет

Осамнаестогодишњи младић Милош Равић из Крагујевца на лицу места је погинуо 9. јула око 23 сата у Брђанској улици, када је путничким аутомобилом подлетео под комбајн који се кретао из супротног смера. Поред њега, у овом тешком удесу лакше је повређен Н. А. (41) из Вињишта, возач комбајна марке „Змај133“.

Несрећа се догодила на свега пар стотина метара од куће настрадао младића, односно испред капије домаћина Зорана Милосављевића из Баљковца.

Чуо сам страховит ударац и одмах сам истрчао напоље. Испред моје капије је већ било удеса, јер је ту раван али и узан пут, па се зато нисам толико изненадио. Ауто је буквално био

СТРАДАЛИ МИЛОШ РАВИЋ

под комбајном. Комшија који је њиме управљао био је у шоку, а из аута се није чуло никакво запомагање. Када сам пришао ближе схватио сам да је младић на месту погинуо. Ватрогасци су безуспешно покушавали да макамама исеку шасију и извуку тело младића из смрвљеног аута, прича Зоран Милосављевић.

По његовим речима, видећи да они дуго не успевају да извуку ауто испод ове огромне радне машине отишао је кући по свој трактор не би ли покушали да заједничким снагама одвоје ауто од комбајна. Али и тај подухват био је безуспешан. Истовремено он је повукао комбајн, а ватрогасци „голфа“. На жалост, ни после пет сати нису успели, па су тело настрадао Милоша Равића извукли кроз гепек.

Томислав Арсенијевић, отац возача комбајна је испричао оно што је чуо од сина после незгоде. Наиме, он је видео како му се ауто приближава великом брзином, кривудајући путем.

Најпре је помислио да га је неко препознао па је хтео да се само нашали с њим, али после снажног удараца, од којег се „пропео“ комбајн било је јасно да је враг однео сваку шалу и схватио да је возач ипак изгубио контролу над управљачем. Комбајн је био уредно осветљен и није постојала могућност да га не види на време. Том приликом његов син је повредио ногу.

Када сам га обишао у болници био је скроз скрхан и прошапутао ми је да му се стално врзма страховита слика у глави, коју не успева да избрише, каже Томислав.

У кући настрадао Милоша затекли смо тугу и јецаје. Натискали се другари са којима је наредног дана требало да отпутује на море, и то по први пут самостално. Чекало се да му пристигну мајка и сестра из Немачке. Са њима је била неућешна тетка, која му је држала главу док су га ватрогасци извлачили из смрсног аутомобила.

Милош је завршио занат за аутомеханичара и стално је нешто сређивао око свог „голфа“. Те кобне вечери је са другом седе испред школе и ту су се договорили да свако својим колима пође до његове куће, где је требало да се попакују ствари за мо-

МЕСТО НЕСРЕЂЕ И ОСТАЦИ СЛУПАНОГ „ГОЛФА“

ре. Његов друг каже да је био збуњен када је Милош наставио право, уместо да скрене према својој кући. Шта се десило ником није јасно. То можда више и није тако важно када њега нема.

Комшије потврђују да је био добар младић, као и његова читава породица, али да није имао положен возачки испит, иако је већ поседовао аутомобил.

Сахрана Милоша Равића обављена је прошле суботе на гробљу у Белошевцу у Брђан мали, у присуству бројних рођака и пријатеља.

Е. ЈОВАНОВИЋ

РАТНИ БРОД НА ПОКЛОН ГРАДУ

Бизмарк поново плови

Крагујевчанин Милан Чокић направио две скоро идентичне макете најпознатијег ратног брода на свету, а једну је поконио свом граду и суграђанима. Овај музејски примерак ускоро ће бити изложен у Скупштини града, док је други, са мотором и електроником, успешно пловио по Шумаричком и језеру на Бубњу

Сако ко се у четвртак затекао на језеру на Бубњу могао је да види пловидбу једног од најпознатијих немачких ратних бродова „Бизмарк“. Реч је, наравно, о макети популарног брода коју је наш суграђанин Милан Чокић направио пре скоро две године, а сама израда трајала је пуних шест. Иако је о њему својремено извештавала и национална телевизија, мало је познато да је Милан направио две скоро идентичне макете брода

МАКЕТА БРОДА У МИЛАНОВОЈ КУЋИ

и једну поконио свом граду и Крагујевчанима.

Макета „Бизмарка“ ће тако, на Чокићемо задовољство, за неколико дана бити изложена у Скупштини града, јер му је жеља и била да га млади моделари виде и тако започну овај занимљиви хоби. Као велики љубитељ ратних бродова и морнарице, Чокић је

брижљиво уклопио скоро 5.000 делова од којих је „Бизмарк“ састављен. Костур брода направљен је од шперплоче и листова балзама који су ласерски резани, а има доста и платине, бакарних, месинганих и пластичних делова.

„Бизмарк“ је био дуг 250, а широк 36 метара. Макета је урађена у размери један према 200 и дугачка је метар и 30. Урађена је 100 посто према цртежима које сам добио у каталогу, а више од 80 посто материјала лепо сам помоћу лупе и пинцете, јер су изузетно мали. Било је потребно да избушим 5.000 рупа, бушилицом дебљине 0,4 милиметра, али сам на крају успео, усхићено објашњава Чокић.

Разлика између две макете је једино у ратном лакирању и електронци, односно што је један музејски, намењен да стоји на постолу, док други може да плови. Онај који ће бити изложен у Скупштини града има лакирање само у једном делу, јер је желео да

МИЛАН ЧОКИЋ ШЕСТ ГОДИНА ПРАВИО МАКЕТЕ „БИЗМАРКА“

се види од којих је материјала направљен и он нема електронику.

Моја макета има мотор и потпуну електронику, тако да је већ на даљинско управљање успешно пловио на Шумаричком језеру напред, назад, на страну и у круг. Да би исправно пловио у предњи део ставља се мало олова, због баланса, да би се по тежини изједначио са задњим, у коме се налази мотор и тако када се порине буде раван у односу на површину воде, објашњава наш саговорник.

Иако сада „Бизмарка“ сматра својим животним делом, нечим што се ради само једном у животу, околности које су га навеле да се бави моделарством нису биле ни мало пријатне. Још као младић отишао је у Салзбург, за који каже да је један од четири најлепша града на свету, и тамо провео цео радни век као варилац у неколико предузећа. Када је 2003. у августу дошао у посету родном граду, радио је на фасади куће и пао са мердевина високих седам метара. Задобио је тешке повреде кичме и

левог ока и само срећа га је спасила инвалидских колица.

Будући да је две године био на боловању, покушао је да утроши и превише слободног времена и тако је у разговору са пријатељима чуо да може да прави макету брода.

Увек сам волео моделарство, али никада нисам имао времена да се тиме бавим. У Аустрији сам био „машина за штанцовање пара“ и често радио од пола три ноћу до десет увече. Пријатељи су ми рекли за „Бизмарка“, а када су констатовали да то, ипак, не може свако да ради, да су делови много ситни и да морам да имам мирну руку, у мени је прорадио српски инат и пријавио сам се за каталоге, истиче Милан Чокић.

Од тада је на недељу дана добијао делове у малој кесици, заједно са цртежима и упутством како их треба сложити. Делови су били у облику плоче не дебље од листа папира, а он их је резао, бушио и лепо како је било назначено на сликама. Цена свих делова била је око 4.000 евра, а као награду за успешно завршен посао фирма која му је достављала делове послала је и неколико мањих макета носача авиона који су „Бизмарк“ и потопили.

Како истиче, иако га је правило шест година, било је дана када му није прилазило, јер су га нервирали ситни делови, али када је све ишло по плану посвећивао би се овом послу и по цео дан. Поред моделарства, Милан се бави и израдом икона од гипса и дрвета и велики је хуманиста, па је тако опремио три операционе сале за ортопедију, а нашој болници је обезбедио специјалне имплантате за кичму. Будући да његово троје деце није кренуло овим путем, нада се да ће љубав према моделарству прогутити код неког од пет унучади.

Виолета ГЛИШИЋ

ПОРАЊАЊЕ БРОДА И ЧОКИЋЕВ „БИЗМАРК“ ПЛОВИ БУБАЊСКИМ ЈЕЗЕЊОМ КАО ПО АТЛАНТИКУ

ПОНОС НЕМАЧКЕ РАТНЕ ФЛОТЕ

Пловио само шест дана

„Бизмарк“ је својремено био највећи ратни брод на свету и понос немачке флоте у Другом светском рату. Иако је његова пловидба трајала само шест дана, за то време успео је да потопи „Худа“, понос британске флоте, али су га убрзо затим Енглези потопили, маја 1945. године.

Он је испловио из Готерхафена 19. маја 1941. и после само четири дана напали су га „Худ“ и „Принц од Велса“. Међутим, уместо да га нападне са стране, окренули су топове чеоно према њему. Гађали су га само са два предња топа и нису успели да га потопе. „Бизмаркова“ граната, тешка 780 килограма, која је

погађала мету до 42 километра, погодила је „Худа“ право у магацин са наоружањем и тако га потопила само једном гранатом, објашњава Чокић.

„Принц од Велса“ био је оштећен и повукао се из борбе, а „Бизмарк“, иако је испуштао

много уља, кренуо је у окупирану Француску, ка Бресту, на поправку. Потопивши понос британске флоте, „Бизмарк“ је постао највећи ратни брод на свету и Черчил је наредио да се потопи по сваку цену.

Капетан „Бизмарка“ био је изузетан поморац, па се неко време крио у облацима, пошто је било лоше време, а када су га открили торпедо са носача авиона погодио му је крму, која је била тешка 188 тона. Она се заглавила, брод је могао да плови само у круг и тада су га потопили, објашњава Чокић.

Од 2.220 морнара на броду преживело је само 115 и његово потапање представља највећу трагедију немачке флоте у Другом светском рату.

БИО ЈЕ НАЈВЕЋИ РАТНИ БРОД НА СВЕТУ

КЊИГА ВЕРОЉУБА ТРИФУНОВИЋА „ПАРКАНЦИ”

Енциклопедија парканства, куме!

Познати архитекта и урбаниста Верољуб Трифуновић написао је књигу о некада највећој „дневној соби града” и „слободној територији” – Великом парку и чувеним градским ликовима Парканцима. Они су педесетих и шездесетих година прошлог века својим шмеком и довитљивошћу давали посебан мирис и укусу чаршији

Слободна територија на Вашаришту, Куме. Као некад слободна територија Трста.

Због које замало не изборат”, започиње књигу о Великом парку и наравно, Парканцима, један од њих, аутор Верољуб Трифуновић.

Он је познати градски архитекта и урбаниста и аутор је бројних књига и научних радова из своје струке, међутим ова књига није „стручна и научна”, већ његов приповедачки омаж о послератном одрастању у Крагујевачком Великом парку и генерацијама које су у тој градској оази стасавале педесетих и шездесетих година прошлог века.

Збирка прича „Парканци” сачињена је од цртица, сећања, како сам аутор каже, „блицева” о тој легендарној „слободној територији” на крају града и њеним легендама, урбаним ликовима, младићима чији је дух нашој чаршији давали посебан шмек и чар.

Град чине људи, а тај слој Парканаца био је један посебан слој Крагујевца. Осећао сам неки свој дуг према том духу Великог парка и желео сам да га забележим, опишем како би га сачувао макар у сећању, у овако кратким формама, цртицама и „блицевима”, јер ми највише лежи тај стил писања, почиње Трифуновић увек инспиративну причу о Парку и Парканцима и времену када су се једни другима обраћали са куме, као што данас клинци употребљавају – брате.

А чега све и кога у његовим „Парканцима” нема. Као у Фелинијевом „Амаркорду” – књига племенита, пуна емоција и сећања на одрастања и сазревања у материјално сиромашној средини и немаштини, али обогаћена дружењем, неисцрпном парканском маштом и сталном забавом у најлепшем и најчувенијем градском парку.

Није заборавио Трифуновић да помене и прве бицикле, бокс (у који су се Парканци посебно разумели, иако сем Душета нико од њих није тренирао племениту вешти-

ну), преферанс (санс из руке, куме), чувене двобоје, баскет, фудбал, градске и парканске лепотице и заводнике, читаву галерију професора, официра, функционера, спортиста, уметника, конобара, радника... који тако живо дефилију кроз његову књигу као да их данас видите како шпацирају или „висе” по клупама Великог парка.

■ Највећа дневна соба у граду

По Трифуновићу, постојао је само један услов да се буде Парканац – а то је посебност, једина ствар у којој житељи тадашњих улица Вардарске, Маршала Тита, Војводе Путника, Војводе Мишића, Радоја Домановића, Генерала Глиге Мандића, Танаска Рајића, Казимира Вељковића... једино и никада нису оскудевали.

Били су то млади људи, данас би се рекло сиромашни, скромног имања, који су потицали из малих станова или кућица. И баш због тога им је читав Велики парк био – дневна соба. У њему су свакодневним дружењем и великом, непресушном маштом излазили у „велики, бели свет” и на тај начин кон-

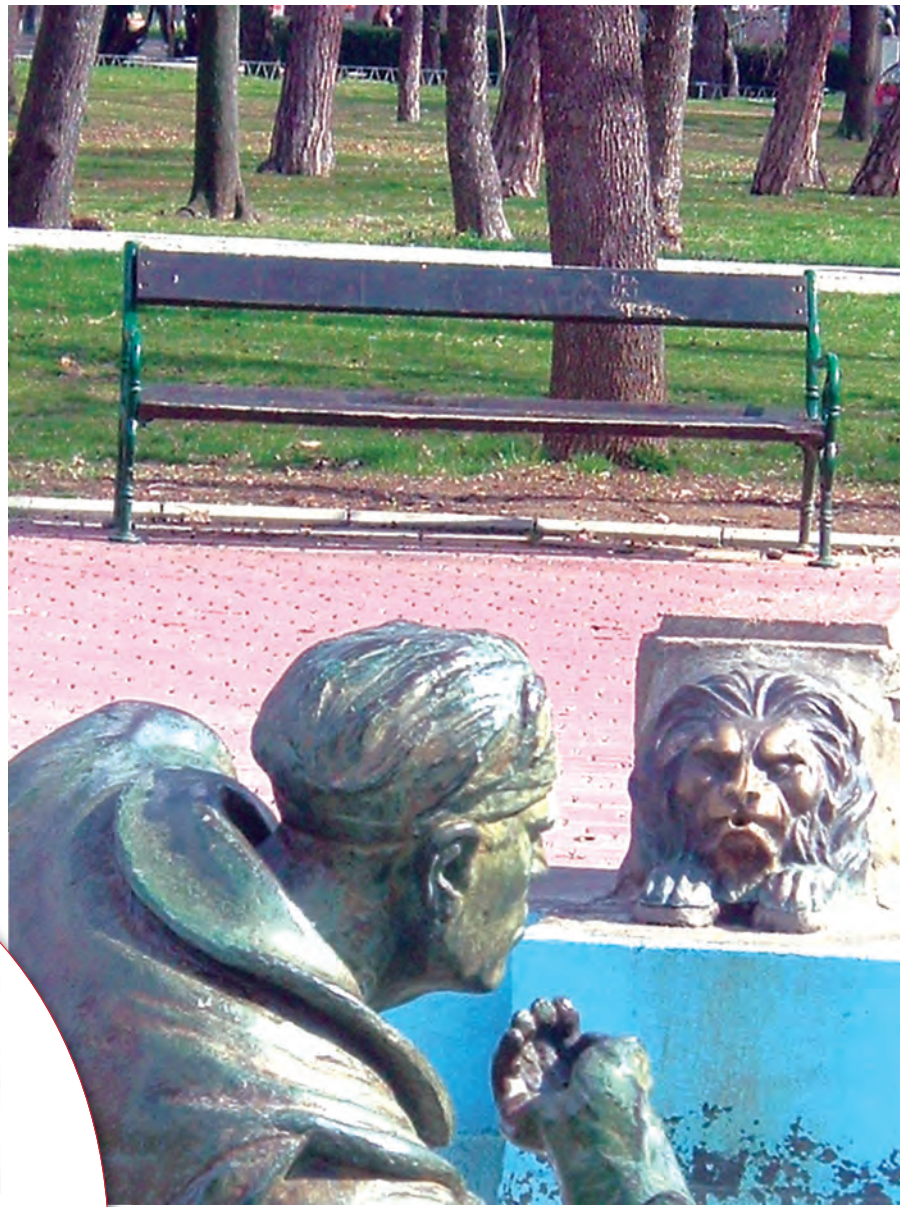

ПОРТРЕТ АУТОРА „ПАРКАНАЦА” НАСТАО НЕ У ВЕЛИКОМ НЕГО У НЕКОМ ПАРИСКОМ ПАРКУ ПРЕ ЧЕТВРТ ВЕКА

ципирали своје одрастања и забаву, вели Трифуновић.

Полако, натенане, са посебним пијететом, али без великих претензија и притисака, само као жеља да се сачува успомена на тај начин живота, је и настајала његова књига „Парканци”. Трифуновић је годинама у свом компјутеру имао посебан фајл за приче о њима и кад се сети неке од њих или му помогне „колега из детињства”, као Мики Деспотовић (недавно преминуо), „складиштио” је ове мале, личне приче и комбиновао и компоновао у књигу која је пред нама.

Имао је Крагујевца и своје чувеније „мафије”, како смо се ми некада називали по месту рођења, становања и припадања. Колонци су били, руку на срце, познатији, али увек некако „оштрији, јачи, силнији”, палили су се да су највећи фудбалери, па и Пиварци... Али, су Парканци били један другачији свет, са шмеком, духом, маштом и домишљатошћу која их

КОРИЦЕ КЊИГЕ - ТИПИЧАН АМБИЈЕНТ И АТМОСФЕРА ВЕЛИКОГ ПАРКА СА РАЂЕНИКОМ КОЈИ ПРОСТО ВАПИ: „КУМЕ!”

је од свих издвајала. Бити Парканац у граду је било познато и препознатљиво као један аутентичан, оригиналан начин мишљења, живота и причања. Велики круг људи знао је ликове које помињем, а још већи само место дешавања – Велики парк.

Тај паркански фазон давао је посебну боју и мирис нашој чаршији и чинио Крагујевца баш посебним. Тако је и данас, одговорно, кроз смех, тврди Трифуновић.

У његовој збирци „Парканци” налази се око 1.200 имена, а у причи „Калдрмаши” он појашњава и због чега.

Сам израз калдрмаш типичан је за нашу средину. У књизи нису поменути и опсани само они људи који су рођени код Парка или у њему одрастали, већ и бројни који су у њега долазили, седели, дружили

се са нама, кроз њега одлазили на посао, школу, тренинге... Ту су и историјске личности, с разлогом, јер су биле нераскидиви део вечитих парканских прича, било да је реч о војводи Мишићу или египатском председнику Насеру са којим је Загинац (а нема детета из тог дела града које не зна ову причу), једна од највећих и то не само кошаркашких легенди, играо баскет на бојном броду у Дубровнику. Ко не верује, куме, нек прочита причу у Верковој књизи. Тамо стоји све црно на бело (има плус и подморница са баскеташким тереном на дугме), баш онако живо и аутентично како је сам Загинац приповедао.

Иако по вокацији урбаниста, Трифуновић непристрасно тврди да је Велики парк био и остао најлепши део Крагујевца, а његова књига дише и мирише на онај из детињства никада заборављени ми-

ткимом” и „живим урбанизмом” града.

А саставни део тог ткива су и боксери Ђора и Лаза Пицика (није ни био овоземаљски, само је одржао курс бокса и вратио се на небо изнад Великог парка), шљакер Жикајло, кошаркаши Браца Савић (претеча Ер Џордана) и академик (али ништа мање и баскеташ) Андреј Митровић, браћа Јоцићи, Креца и Пире, фудбалски тренер Жилаво, музичар Драгиша Неговић, који није Парканац али је имао (у)дела у њиховом одрастању, краљ Милан (а Парканци знају шта значи кад се каже „Ко краљ Милан!”), Мајке, Цици, Сире, Јове Мратинковић, Маке сликар и многи и други знани и незнани прави паркански „народни хероји”, а не они други који су том простору били наметнути. Нису издржали, куме, претопљени су, констатују житељи тог дела града.

На насловној страни књиге је баш слика фонтане из Великог парка, као аутентичан, типично великопаркански топоним.

Испада као да оно што је „унутра”, у књизи, прича баш он, рањеник са фонтане, а не ја, и то са оним типичним покретом руке којим се парканци обраћају неком са – куме, знаш ово-оно..., пун је завичајног, сетног објашњавања и симболике Верољуб Трифуновића.

Усталом, таква је и сама његова књига „Парканци”, посвећена унуку Луки који живи у САД (сваку своју књигу посветио је неком од унука) са жељом да се дух Великог парка „прими” и у Америци.

Што да не, легендарна је то територија, мој куме.

Зоран МИШИЋ

ПРОМОЦИЈА КОД ДУЧИЋА У ПАРКУ

Видосав, Кеша и Мирко

На промоцији књиге „Парканци”, које је одржана у среду, 16. јула код Дучића у кафани, одмах поред најлепше послератне фонтане подигнуте у Крагујевцу, по мишљењу аутора, говорили су писац Видосав Стевановић и глумци Братислав Славковић Кеша и Мирко Бабић. По Трифуновићевим речима, с разлогом и великом симболиком.

То је и логично. Видосав Стевановић је растао пет година уз Парканце у главној улици где је сада кафић „Деус”, у дворишту где су живеле парканске легенде, попут браће Јоцића и Васиљевића. Касније се преселио на Пивару и у његовој приповедачкој фази посвећеној Крагујевцу његови ликови више вуку на Пиварце, али је и Велики парк имао великог утицаја на пишчево формирање. Кеша је био Станичарац, али је много времена проводио са нама, као и у следећој генерацији Мирко Бабић, који је у парку тренирао баскет, појашњава аутор Трифуновић.

АРТ МАНИА - ГАЛЕРИЈА РУКОТВОРИНА Ситничарница из маште

Није је лако уочити у низу бутика на углу улица Кнеза Милоша и Карађорђевог, али када се једном прође кроз врата омалене радње, тешко је вратити се. Можда је невероватно, али у тих десетак квадрата пуки радозналац лако може да „залута“ и заборави на време, а неко ко воли необичне рукотворине, уметнички обликоване употребне предмете и уникатне модне и кућне потрештине сигурно ће се враћати изнова.

„Арт мания“ заправо није класична продавница, већ продајна галерија иза које стоји истоимено удружење креативаца. Њена душа и покретачка снага је Наташа Јагић, председница удружења, на чију идеју је и рођена необична радњица.

Идеја да нешто стварам одувек ми се допадала. Радила сам декупаж, сликала на стаклу. Временом сам упознала људе који се баве нечим сличним. Свиђа ми се енергија коју носе, јер је ставрање вентил од свакодневног стреса и проблема, па су људи који имају овакав хоби увек ведри и позитивни, а сама волим да будем у таквом окружењу, почиње причу Наташа.

Наташа је обилазила сајмове на којима се излагали креативци, а он-

У омаленој радњи у Улици Кнеза Милоша лако је потрошити сате јер је пуно времена потребно да се истражи на стотине ситница које је израдио педесетак овдашњих креативаца, уменика на стаклу, накиту, огледалима, у кожи, платну и још много чему

ОСМИСЛИЛА И ОКУПИЛА ЉУДЕ: НАТАША ЈАГИЋ

МАГНЕТИ, МИНЂУШЕ, ТАШНЕ

да јој је синила идеја да направи удружење домаће радиности. До сада их је било неколико. Последњи пут креативци овог удружења сабрали су се у крајем априла у Епархијском дому на тродневној продајној изложби.

Иако су изложбе и сајмови лепа прилика да се људи окупе, друже, покажу оно што раде и размене искуства, увек сам сматрала да граду недостаје простор у коме ће мала уметничка дела која стварају вредне руке имати своје место, прича даље наша саговорница.

Некадашња парфимерија се тако преобазила у продајну галерију у којој се модну наћи радови педесетак креативаца.

Већина излагача је из Крагујевца, али има и гостију из других градова Србије. Послујемо непрофитно. Део новца који зарадимо продајом иде удружењу за организовање различитих активности, а део ауторима. Свако коме се свиђа оно што радимо и ко жели да нам се прикључи добродошао је. Има много људи који раде квалитетно, али креативци у Шумадији нису још довољно промовисани, као што је то случај у Београду или у Војводини. Тамо се оригиналност много више вреднује, а ми желимо да тако буде и овде, зато смо се и удружили, објашњава Наташа.

Ко год је једном прекорачио праг „Арт маније“ зна да овдашњи мајстори уметничких заната и те како имају шта да понуде. Ту су уникатни комади накита, ручно осликана огледала, сто ситница украшена декупаж техником, оригиналне кожне торбе и ручне торбице, различитим техникама третирано комади посуђа. Има и хаљина, капа, свилених ешарпи, које су попут уметничких слика, чак и органска, у домаћој радиности справљана козметика.

Пошто је простор мали, а толико још тога треба приказати, удружење ће се побринути да већ у септембру организује велики хепенинг у Хотелу „Крагујевац“.

Планирали смо да организујемо „Арт мания“ журку. Идеја је да окупилимо наше креативце и Крагујевчане и на много већем простору организујемо изложбу и целодневни програм и тако представимо и људе који своју креативност изражавају на другачије начине – кроз музику, игру, производњу аутентичних производа, најављује Наташа Јагић.

У удружењу су добродошли и они који се нису бавили уметничким занатом, а желели биде се окушају. Њима су намењене радионице декупажа и сликања на стаклу које се од недавно организују сваког викенда. Уколико буде интересовања намењавају да организују и курсеве друштвених техника. М. ОБРЕНОВИЋ

ИЗЛОЖБА ЦРТЕЖА У „СТАРОЈ СРБИЈИ“

Славини последњи кафански Мохиканци

Ликовни хроничар Крагујевца који нестаје Првослав Илић Слава своју најновију поставку цртежа посветио је онима без којих кафана не може - гостима

Испаде да се песма харизматичног Шекија Турковића „Последњи боем“, на жалост, показала као пророчанска. Полако али сигурно све нестаје, па и боеми. Е, да би ови потоњи били „незаборављени“, не само у песми већ и у „слици“, побринуо се сликар Првослав Илић Слава, познати крагујевачки ликовни хроничар боемије и кафаније овдашње.

Пригодно, у градској кафани „Стара Србија“ 18. јула биће отворена његова изложба цртежа „Боеми Старе Србије“, рађена на основу фотографија Милоша Игњатовића, док је текст за каталог осмислио новинар и публициста Света Мацаревић.

„Дубоко унедрен у сва свитања Крагујевца – града своје младости и седости, чију нарав у душу познаје, још од раних ђачких дана у Карађорђевој па све до ових времена, наш сликар Слава, безмало, данас је и стална „институција“. Добрица по души, достојан по шапки, вредан по кичици, насмејан и кад му се не смеје, сакупљач и чувар прошлости, боем по опредељењу, препознатљив по вињаку и једном речју - добар човек.

О Слави, током протеклих година, боље рећи деценија, много је писано као о ликовном хроничару старог Крагујевца. Тачно! Многе установе и приватне домове данас красе слике, које су отргле од заборава стару крагујевачку варош и Милошев Крагујевац, надахнуто пише о Илићевом стваралаштву Мацаревић.

Он се не либи да устврди и следеће: „Слава је више од тога, неуморни трагач раскошног шумадијског пејзажа, нетакнуте природе, старих кућа и доксата, река и видикована. Богатство свих тих предела, као и објекти старе српске архитектуре, данас се могу видети на многим платнима и скицама овог временског уметника. Ипак, чини се да је његов боемски живот оставио и највеће обележје његовог неуморног трајања, чиме и на овој изложби враћа дуг људима који су са

АУТОР ЦРТЕЖА ПРВОСЛАВ ИЛИЋ СЛАВА СА ПОРТРЕТОМ РАКЕ СОЛУНЦА

њима проводили дане по многим градским кафанама“, каже Мацаревић.

Ипак, највише, најближе и најчешће то је кафана „Стара Србија“, чији је стални гост, што се каже - „инвентар“, без обзира да ли ову кафану за многе благе душе и умне људе држи Пека, Солунац или његови потомци.

„Зато и ову изложбу цртежа са називом: БОЕМИ СТАРЕ СРБИЈЕ, без наводника, и са великим поносом и искреним уважавањем отвара наш Слава, баш у кафани „Стара Србија“, месту у коме су започињале или завршавале многе градске теме и велике поноћне дилеме“, закључује аутор текста у каталогу.

А на Славиним цртежима из сталне - „инвентарске“ поставке „Старе Србије“ нема кога нема: од легендарног газда Пеке, до Раке Солунца и његових потомака - данашњег „пословодства“, Шарета и Власте, Горана, Трилета, Мирослава и Миће, Цое Крње, Бранка, Жике и Гаје, бунарнице Драгана са све екипом, Цупарића, Меги и Пангића, Жонлиа, конобара Циге, саме ауторе поставке Славе и Милоша...

Отварање изложбе је у 20 сати и трајаће од 18. до 28. јула.

З. М.

ПОМЕН ГРУЖАНСКИМ РАТНИЦИМА 1914. - 1918. ГОДИНЕ

Сабор у знаку сећања

Литургија поводом дана Цркве Светог Петра и Павла, причешће и мали помен гружанским ратницима палим од 1914. до 1918. године обележили су традиционални Петровдански сабор у Витковцу. Манифестацију су омогућили организациони одбор Петровданског сабора и Црквени одбор села Витковац, Милатовац, Губеревац, Дрлупа и колачар Предраг Гуњић. Цркву стару скоро три века обновили су давне 1965. године.

Верницима ових села била је мала и реконструисали су је повећавајући јој основ са 30 на 110 квадратних метара. Темел старе светиње оштећен је бомбардовањем 1999. године, а од земљотреса који је погодио Краљево и околину прорадио је клизиште на брду Кулине. Санација темеља и зидова урађена је по нацрту техничара Јове Коматовића из Годачице, а радове су платили мештани добровољним прилогом. Урађен је и нов звоник и прилазни пут.

Посвећујемо ову манифестацију свим изгинулим ратницима палим од 1914. до 1918. године, Шумадинцима који су изгинули за своју отаџбину. Они живе у нашим записима, документима, успоменама и сећањима. Само на ужем подручју Доње Груже зна се за 1.300 погинулих Гружана током Првог светског рата, али је то релативна бројка, рекао је Предраг Гуњић, домаћин и колачар Петровданског сабора у Витковцу код обновљење цркве Св. Петра и Павла. Овај пензио-

ПРЕДРАГ ГУЊИЋ ГОВОРИ НА САБОРУ

нисани наставник српскохрватског језика школе у Витковцу, председник Удружења резервних војних старешина Краљево, госте је поздравио рециталом пробраних текстова о голготи српског народа у Великом рату који је почео на овај дан пре сто година.

Док нисам позван у војску, мислио сам да је иза мог родног Гледића, крај света...Испење се позивар на брдо, па одозго, колико му грло допушта викне: „Е – хеј, народе почела мобилизација, јављајте се војсци!“ Тако је 1914. године одјекивало са свих ђувика питоме Груже...

И нико није изостао, сви су чули позив, позив са брда.. И зна се шта следи: пакује се торба, мајка се љуби у руку и збогом мили моји и драги, ја одох.. био је један од цитата.

УЧЕНИЦИ СПРЕМИЛИ ФОЛКЛОРНЕ ИГРЕ

Само на ужем подручју Доње Груже зна се за 1.300 погинулих у Првом светском рату

У то време, од јануара 1916. године једна слика француског лекара обишла је свет. Уз слику је ишао попис:

„Овај војник је симбол патње и страдања српског народа.“

Фотографија је начињена на острву Видо, које ће добити још један назив – Острво смрти.

То је била слика авети: на гомили костију комади одеће, шинел до земље, о рамену торба. На глави велика ко зна чија шајкача, допрла до обрва...На лицу се огледа историја и патња народа. На рањивим ногама које клецају од умора, опанци везани опутом.

Био је то Чедомир Поповић из села Бразиловице код Лазареваца, који је преживео све несреће острва Видо, и пробоју Солунског фронта је рањен и врати се жив кући.

Домаћину је помогао у културно уметничком програму Мишо Марковић, а етно звук и традицију представила су деца из школе у Витковцу сплетом народних игара и песама. Наставио су гуслар Вељко из Краљева и Мирослав Шаптовић изворним песама на двојницама, фрули и свирали.

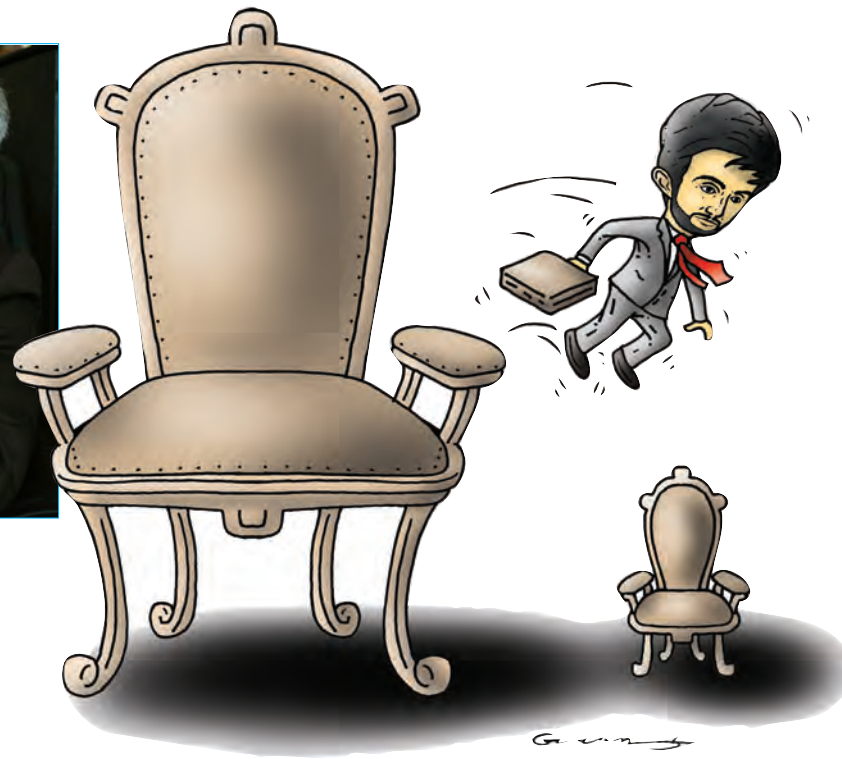
Петар Дрманац, председник организације резервних војних старешина града Крагујевца је мало разочаран славим одзивом мештана. Подсетио нас је да је његова организација обележила сто година од почетка рата са две манифестације, промоцијом књиге „Српска војска у великом рату 1914-1918. године“ аутора Душана М. Бабаца у Скупштини града и изложбом цртежа основаца и претшколаца са овом тематиком у Дому самоуправљача. М. ИГЊАТОВИЋ

ОДВАЈЕ

ГОЦА ТРЖАН, певачица, на свој четрдесети рођендан:
- Од данас и званично свака глупост коју направим може се приписати кризи средњих година.

ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ, председник Србије:
- У данашњим данима концепт Титове спољне политике је једини прави избор.

Карикаштура Горан МИЛЕНКОВИЋ

МЕХО ОМЕРОВИЋ, председник Санацке демократске партије:

- Не можете кодексом прописивати да ли ће неко бити мало мање или мало више напарфемисан. Нико ко нас гледа на телевизији не може да осети да ли је неко напарфемисан, више или мање, такав телевизор још није измишљен. Мени више сметају они који се не парфемису од оних који се мало више напарфемису.

САША ЈАНКОВИЋ, заштитник грађана:
- Још мало па ће се у биографијама с поносом писати: Нисам докторирао.

БОЖИДАР ЛЕКОВИЋ, адвокат:

- Тачно је да сам код гинеколога отворио боловање, али моје је право да се лечим код лекара у кога имам поверење.

ГОЦА БОЖИНОВСКА, певачица:
- Једном недељно тестирам си на дрогу.

ЈЕЛЕНА КАРЛЕУША, певачица, о свом мужу, фудбалеру Душку Тошићу:

- Он је мој храст, велики, моћан и јак, на који сам се ослонила као танка биљка која је почела да се криви у висини.

ЉУБИСАВ ОРБОВИЋ, председник Савеза самосталних синдиката Србије:

- Овај Закон о раду није само против запослених, него и против незапослених, против народа, али и против оних који ће се тек родити.

ИГОР ЛАЗИЋ НИГОР, музичар:
- Женим се идуће године, чим ми се кум врати са пута.

ВИЦОТЕКА

Глад

Дебела жена каже свом мршавом мужу:

- Кад тебе гледам, помислим да у свету влада глад.

На то ће муж:

- А кад ја тебе гледам, помислим да си ти крива за то.

Излет

Одвео дечко Пироћанац девојку на излет у други град. Док шетају он јој се скоро стидљиво обрати:

- Драга, могу ли нешто искрено да те питам?

- Па, наравно, само питај - каже она.

- 'Оћеш ти да платиш гориво?

Седмица

Објашњава Мујо Хаси:

- Знаш да је седмица мој срећан број. Рођен сам 7. 7. 1977. године у седам сати, на лоту добио седмицу и седам милиона евра, онда сам све те паре уложио на кладионици за коњске трке на коња број седам.

- Мујо, то је одлично, значи коњ број седам је победио!

- Ма, јок, болан, како не капираш, био је седми.

Прекршај

Зауоставља полицајац кола која вози плавуша.

- Молим вас, ваша документација.

- Зашто, да нисам нешто скривила - пита плавуша?

- Јесте, возили сте кроз насељено место сто на сат - каже јој полицајац.

- Ма, какав сат, ја сам пет минута изашла из куће.

Црногорац

Оженили Црногорца и следи прва брачна ноћ. Сви се окупили испред врата да чују шта ће њихова јуначина учинити с младом.

Тајац, из собе не допире никакав глас. Погледају они кроз кључаоницу, он лежи на стомаку, она на леђа. Тек после два сата зачу се младожења:

- Оли се ти подвућ под мене, ил' нећеш!

Полицајац

Дошао старији сељак први пут у Београд и никако не може да се снађе. Сретне полицајца и обрати му се:

- Је ли, сине, 'де је овде тај Калемегдан?

На то ће полицајац:

- Деда, бре, па то зна свака будала.

- Зато те и питам - узврати деда.

Мобилни

Разговарају два Земунца.

- Је ли, торима, где си синоћ?

- Ма, тебра, не питај ме, знаш какву сам рибу упознао. Значи, богиња.

- Супер, а јеси ли јој узео мобилни?

- Како да нисам, види „нокијицу“, к'о бомбоница је.

Горан Миленковић

Шеста пасуљијада у селу Лесковац

Кулинарско каљење - неко с ножем, неко са стаклом пива

Домаћини најбројнији - екипа „Златни врх“ из Лесковца

Главни кувар из Драгушице Зоран Илић - најоригиналнија кецеља

Кад су издегустирали све припремљено, у'ватили се у коло, прво стари, па онда и млади

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 17. до 23. јула

Четвртак 17. јул	Петак 18. јул	Субота 19. јул	Недеља 20. јул	Понедељак 21. јул	Уторак 22. јул	Среда 23. јул
<p>СТАЊЕ СТВАРИ</p> <p>20.00 Стање ствари</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм р.</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм</p> <p>10.00 <i>Серија</i> р. ☐</p> <p>11.00 Документарни програм</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињца</p> <p>12.35 Кућица у цвећу р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Комунални сервис р.</p> <p>15.00 Цртани филм р.</p> <p>15.30 Вино и виноградарство р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Излог страсти</i> р. ☐</p> <p>16.35 Меридијанима р.</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 <i>Серија</i> ☐</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Мост Београд-Приштина</p> <p>21.00 <i>Излог страсти</i> ☐</p> <p>21.30 Меридијанима р.</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 <i>Серија</i> ☐</p> <p>23.30 Атлас</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p>	<p>ЗДРАВИЈИ ЖИВОТ</p> <p>20.00 Здрављи живот</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм р.</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм</p> <p>10.00 <i>Серија</i> р. ☐</p> <p>11.00 Документарни програм</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињца</p> <p>12.35 АБС шоу р.</p> <p>13.05 Музички програм</p> <p>14.00 Мост Београд-Приштина р.</p> <p>15.00 Цртани филм</p> <p>15.30 Атлас р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Серија</i> р. ☐</p> <p>17.00 Моја Шумадија</p> <p>18.00 <i>Серија</i> ☐</p> <p>18.45 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Здрављи живот</p> <p>21.00 <i>Излог страсти</i> ☐</p> <p>21.30 Меридијанима</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 <i>Серија</i> ☐</p> <p>23.30 Megafon Music</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.35 Хит дана</p>	<p>ХРОНИКА</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Цртани филм</p> <p>10.00 Megafon Music</p> <p>11.00 Патујуће приче р.</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Шумадијски праг р.</p> <p>13.00 Кућица у цвећу</p> <p>13.30 Fashion files</p> <p>14.00 Shopping avantura</p> <p>15.00 Документарни програм</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Филм</i></p> <p>18.00 Здрављи живот р.</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Лек из природе</p> <p>20.30 Илузиониста</p> <p>21.00 Концерт</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 АБС шоу</p> <p>23.00 <i>Прича о две сестре</i> ☐</p> <p>00.00 Вести</p> <p>01.15 Хит дана</p>	<p>Шумадијски праг</p> <p>12.05 Шумадијски праг</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Цртани филм</p> <p>09.35 Све о животињама р.</p> <p>10.00 Документарни програм</p> <p>11.00 Кућица у цвећу</p> <p>11.30 Лек из природе р.</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Шумадијски праг</p> <p>13.00 Агродневник</p> <p>13.30 Кућица у цвећу</p> <p>14.00 Документарни програм</p> <p>15.00 Спортска галаксија</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Вечна љубав</i> ☐</p> <p>18.00 Патујуће приче</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Стаклоно звоно</p> <p>20.30 Све о животињама</p> <p>21.00 Концерт</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Култура</p> <p>23.00 <i>Операција Кобра</i> ☐</p> <p>00.00 Вести</p> <p>01.00 Хит дана</p>	<p>Мозаик</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 <i>Серија</i> р. ☐</p> <p>11.00 Документарни програм</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињца</p> <p>12.35 Стаклоно звоно р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Shopping avantura р.</p> <p>15.00 Цртани филм р.</p> <p>15.30 G.E.T. Report</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Излог страсти</i> р. ☐</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 <i>Серија</i> ☐</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Спортска галаксија</p> <p>21.00 <i>Излог страсти</i> ☐</p> <p>21.30 Меридијанима</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 <i>Серија</i> ☐</p> <p>23.30 Нокаут</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p>	<p>Суграђани</p> <p>20.30 Суграђани</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 <i>Серија</i> р. ☐</p> <p>11.00 Документарни програм</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињца</p> <p>12.35 Агродневник р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Спортска галаксија р.</p> <p>15.00 Цртани филм р.</p> <p>15.30 G.E.T. Report</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Излог страсти</i> р. ☐</p> <p>16.35 Меридијанима</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 <i>Серија</i> ☐</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Здравље је лек</p> <p>20.30 Суграђани</p> <p>21.00 <i>Излог страсти</i> ☐</p> <p>21.30 Меридијанима</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 <i>Серија</i> ☐</p> <p>23.30 Документарни програм</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.35 Хит дана</p>	<p>КОМУНАЛНИ СЕРВИС</p> <p>20.00 Комунални сервис</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 <i>Серија</i> р. ☐</p> <p>11.00 Документарни програм</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињца</p> <p>12.35 Култура р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Здравље је лек р.</p> <p>14.30 Суграђани р.</p> <p>15.00 Цртани филм р.</p> <p>15.30 Fashion files р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Излог страсти</i> р. ☐</p> <p>16.35 Меридијанима</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 <i>Серија</i> ☐</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Комунални сервис</p> <p>21.00 <i>Излог страсти</i> ☐</p> <p>21.30 Меридијанима</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 <i>Серија</i> ☐</p> <p>23.30 Вино и виноградарство</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p>

■ филм ☐ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

• SMALLVILLE •

KRAGUJEVAC

JEDINSTVENA PONUDA OD

727 €/m²+pdv GRATIS GARAŽNO MESTO

ISKORISTITE PRILIKU I POSTANITE VLASNIK NOVOG STANA U KRAGUJEVCU.
CENA POČINJE OD NEVEROVATNIH 727 EVRA ZA m² + PDV. BESPLATNO PARKING MESTO!
IDEALNA LOKACIJA, VRHUNSKI KVALITET GRADNJE I ZAVRŠNE OBRADJE. POSETITE NAS!

Prodaja: Bulevar Kraljice Marije 54, Kragujevac
034 635 2641, info@smallville.rs
www.smallville.rs

